

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení č. 2 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 15. 12. 2010

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů

Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Ing. Mana a Ing. Švaříčkovou,

- schvaluje program zasedání zastupitelstva,

-A. schvaluje:

upravený návrh zadání Změny č. 1 Územního plánu obce Budišov ve smyslu § 55 odst. (1) zák. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů, jehož nedílnou součástí je Vyhodnocení připomínek, požadavků a podnětů k návrhu zadání Změny č. 1 Územního plánu obce Budišov,

-B. ukládá:

starostovi zadat projektantovi dokumentace na základě schváleného upraveného zadání Změny č. 1 Územního plánu obce Budišov,

-C. rozhoduje:

o ponechání nově navrhovaných zastavitelných ploch a zmenšení rozsahu navrhovaných zastavitelných ploch dle platného Územního plánu obce Budišov – vyjmutí plochy Br4 Za jezírkem, kromě malé plochy v severní části tvořící proluku v zástavbě,

- schvaluje návrh rozpočtu na rok 2011 (dle přílohy 2) jako rozpočet vyrovnaný, příjmy 12 538 788 Kč, výdaje 12 538 788 Kč,

- schvaluje návrh rozpočtového výhledu na léta 2012–2013 (příloha 3),

- schvaluje rozpočtové úpravy dle přílohy č. 4,

- schvaluje dohodu o právní pomoci a odměně advokáta JUDr. Chudoby dle přílohy 5,

- schvaluje udělení plné moci JUDr. Chudobovi k zastupování městyse a pověřuje starostu podpisem této plné moci,

- schvaluje Petra Piňose jako dalšího jednatele Technických služeb Budišov,

- schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 4434/12 ostatní plocha o výměře 1326 m²,

- schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 689 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 31 m²,

- schvaluje prodej pozemku p. č. 3524/87 orná půda o výměře 888 m² za cenu 125 Kč/m²,

- schvaluje mandátní smlouvu s firmou REASON o obstarání záležitosti akce „Protipovodňová opatření městyse Budišov“ (příloha 6),

- schvaluje OZV č. 4 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství,

- schvaluje obecně závazné vyhlášky č.

1/2010 o místním poplatku za výherní hrací přístroj, nebo jiné technické herní zařízení povolené MF podle jiného právního předpisu,

2/2010 o místním poplatku ze vstupného,

3/2010 o místním poplatku ze psů,

5/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity,

6/2010 o místním poplatku za komunální odpad,

- schvaluje postup a organizační zajištění inventarizace hospodářských prostředků u Úřadu městyse Budišov a složení inventarizačních komisí (příloha 7),

- schvaluje za členy školské rady Mgr. Smrčka a Ing. Švaříčkovou,

- pověřuje starostu městyse svoláním jednání školské rady,
- bere na vědomí výzvu na připomínkování nových webových stránek městyse,
- připraví návrhy na zastoupení městyse Budišov v mikroregionu Horácko,
- ukládá dokončit ocenění bytů na čp. 105, zodpovídá p. Piňos, termín 30. 06. 2011

Petr Piňos, starosta, Ing. Ladislav Dokulil, místostarosta

Usnesení č. 3 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 22. 2. 2011

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů

Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu p. Doležala a p. Klímovou,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- bere na vědomí zápisy z jednání rady městyse č. 3–6,
- schvaluje prodej pozemků p. č. 4434/12 ostatní plocha o výměře 1326 m² a p. č. st.689, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 31 m², jedinému zájemci České poště, s. p. za cenu 124 Kč/m²,
- schvaluje výkupní cenu pozemků potřebných na realizaci protipovodňových opatření Hodov ve výši 5 Kč/m². Celková výměra pozemků je 42 410 m²,
- schvaluje zástupce v mikroregionu Horácko Ing. Dokulila a současně jej navrhuje do rady mikroregionu,
- schvaluje výši vlastních prostředků na zpevnění přístupové cesty na hřbitov v částce 160 000 Kč,
- schvaluje vyřazení automobilu IFA z majetku městyse,
- ukládá jednotlivým výborům připravit podklady pro programové prohlášení městyse, zodpovídají předsedové výborů termín do 22. března 2011,
- ukládá starostovi provést kompletaci podkladů programového prohlášení městyse, zodpovídá starosta, termín do příští schůze zastupitelstva,
- ukládá vyhotovit návrh odměňovacího řádu pro zastupitele, zodpovídají p. Doležal, Mgr. Smrček, p. Karasová, p. Kašpar, termín do příští schůze zastupitelstva,
- schvaluje snížení měsíčních odměn radním na částku 1406 Kč s platností od 1. 1. 2011
- ukládá připravit informace o dalších možnostech zřízení výtahu na zdravotním středisku, zodpovídají Mgr. Smrček, Ing. Boček, p. Doležal, termín do příští schůze zastupitelstva,
- schvaluje smlouvu o smlouvě budoucí kupní na plynárenské zařízení a pověřuje starostu jejím podpisem.
- ukládá projednat s panem Valečikem pokácení stromů u školní jídelny, zodpovídá komise pro životní prostředí, termín 25. 2. 2011,
- ukládá realizovat opravu okapových žlabů na školní jídelně, zodpovídá starosta, termín do 30. 6. 2011.

Petr Piňos, starosta, Ing. Ladislav Dokulil, místostarosta

ZPRÁVY

Zimní výstava v Budišově

Ve dnech 4. a 5. prosince 2010 proběhla v hale chovatelského areálu v Budišově na Třebíčsku Okresní soutěžní výstava holubů a místní prodejní výstava králíků. Šlo o první zimní výstavu tohoto druhu, kterou budišovská ZO uspořádala, takže šlo spíše o průzkumnou akci, při které Budišovští chtěli vyzkoušet, zda by mohl být zájem veřejnosti o uspořádání zimní výstavy i v příštích letech.

Holubi byli vystaveni ve voliérách v pětičlenných kolekcích, přičemž podmínkou kolekce bylo vystavení nejméně dvou výletků a jedné holubice. Celkem 180 holubů v 27 plemenech a barevných rázech posoudili Jiří Dudák a Vlastimil Hornoch. Vítězného holuba – italského racka červeně popelavého, oceněného 96 body, vystavil Lukáš Pártl z Heraltic. Vítěznou kolekci předvedl Josef Dobrovolný z Třebíče. Šlo o prácheňské káníky černé. Tato kolekce získala celkem 472 bodů. Čestné ceny si odnesli Karel Tenkl z Třebíče za prácheňské káníky modré pruhové, Josef Dobrovolný z Třebíče za prácheňské káníky modré kapraté, Karel Hedvábný z Třebíče za rysy modré bělopruhé a rysy stříbrné, Karel Štěpánek z Jackova za moravské bagdety bílé a černé, Ing. Jaromír Dobrovolný z Rudíkova za kongy plavé, Ing. Zdeněk Sladký z Ocmanic za české staváky černé sedlaté a za poštovní holuby a Miroslav Novotný ze Smrku za poštovní holuby. Mimo jmenovaných plemen jsme mohli vidět například moravské pštrosy, vídeňské slepičáky, Španiely, kingy, moravské moráky, české staváky, slezské voláče, čínské holuby a indické páviky, což je na tak malou výstavu pěkná přehlídka.

Vítězná kolekce

Další částí výstavy byla místní expozice králíků, v níž byla všechna zvířata nabídnuta k prodeji za poměrně nízké ceny. Všech 55 vystavených králíků posoudil Josef Kratochvíl. Mohli jsme vidět několik, mnohdy pěkných, velkých světlých stříbřitých, dále novozélandské bílé, spíš průměrné kalifornské černé, velmi pěkné vídeňské modré a bílé, burgundské, slušné stříbřité malé žluté, černé a světlé. Mně osobně se nejvíce líbilo posledních pět vystavených plemen. Těmi byli kuní hnědí, holandské marburští, zakrslí ruští, zakrslý dailenár a slovenští sivomodří rexové mladého chovatele.

Zakrslý dailenár, majitel Jaroslav Dobrovolný

Celou akci poněkud zkazila nepřízeň počasí, zachumelené a kluzké silnice, což se podepsalo i na poměrně nízké návštěvnosti a nízkém počtu prodaných zvířat. Ani mně se ráno při pohledu z okna do Budišova, kam se o víkend dostanete pouze automobilem, příliš nechtělo, ale představa zhlédnutí zvířat a setkání s kamarády chovateli byla silnější. A o to nám chovatelům přeci jde na výstavách v první řadě. Prohlédnout si zvířátka a poklábat s přáteli.

Budišovským bych mohl pro příště vzkázat, nebojte se uspořádat výstavu znovu, protože šlo o krásnou a poměrně pestrou přehlídku zajímavých zvířat a za rok nás možná navštíví „Paní zima“ o něco později a silničáři, ale i řidiči, na ni budou připravenější.

*Text a foto Miloslav Procházka
Chovatel, ročník 50, rok 2011, číslo 2*

Herodes v Budišově 2. ledna 2011

Děti z pyšelské a budišovské farnosti znovu po roce zaujaly diváky v budišovském kostele uvedením divadelní hry, tentokrát s názvem Herodes. Veršovaná hra s mnoha zpěvy všechny potěšila, děti se všem líbily. Nejvíce však zaslouží ocenění sám Herodes. Představitelka titulní role podala totiž velmi kvalitní výkon. Na Heroda se v Budišově jistě bude vzpomínat.

Ladislav Dokulil

Jedenáctá Tříkrálová sbírka

V Budišově se pro charitu sbíralo 8. ledna 2011. Čekali jsme krizi již vloni, ta se však třem králům vyhnula. Vyhnula se i letos – a na výsledcích se nepodepsala.

Rekord sice nepadl, ale jedenáctý ročník Tříkrálové sbírky se od toho minulého lišil jen v rámci statistické

nepřesnosti. V Budišově i celkově (s Kojatínem i Valdíkovem) byl třetí nejlepší výsledek, v budišovské farnosti dokonce druhý!

Výsledky roku 2011 v porovnání se dvěma minulými ročníky

obec	rok: 2011		2010		2009	
	Kč	na obyv.	Kč	na obyv.	Kč	na obyv.
Budišov	24 317	20,21	25 012	20,84	23 762	19,83
Hodov	12 920	44,25	13 450	46,38	12 299	41,55
Nárameč	8 664	24,47	9 069	25,84	9 120	25,98
Kamenná	7 362	34,40	6 729	31,01	7 140	32,16
Studnice	6 409	42,44	7 420	48,82	7 370	48,49
Rohy	3 701	29,61	3 780	31,50	3 369	28,31
farnost	63 373	27,09	65 460	28,09	63 060	26,97
Kojatín	3 917	52,23	3 630	47,76	3 406	43,67
Valdíkov	1 620	15,73	2 120	21,41	2 260	22,83
CELKEM	68 910	27,38	71 210	28,43	68 726	27,33

1. obecní ples v Budišově

První letošní březnovou sobotu (5. 3. 2011) se konal historicky první „speciální“ obecní ples, který nesl název 1. MAŠKARNÍ BÁL. Jak název napovídá, celé se to motalo okolo maškarád, masek a hlavně okolo hromady dobré nálady, úsměvů, veselí se apod. Oficiální začátek byl plánován na 19 hod. a už v tuto dobu se to v sále základní školy v Budišově, kde se celá akce konala, hemžilo jednou maskou za druhou. V průběhu večera se celý sál zaplnil a podívaná to byla vskutku nevídaná! Kreativců, co si dali na své masce záležet, bylo víc než dost a i rozmanitost byla úchvatná.

Celková účast přesáhla mírně 200 návštěvníků, a co bylo pro nás všechny zúčastněné nejlepší, bylo to, že až na pár výjimek byly všechno masky. Proto největší poklona a poděkování patří nejen všem, co se podíleli na přípravě této jedinečné akce (starosta, zastupitelstvo, zaměstnanci obce, lidé ze zájmových organizací z Budišova), ale hlavně všem maskám, bez kterých by tento večer nebyl tím pravým maškarním plesem. Příští rok se budeme těšit na druhý a doufáme, že i ještě úspěšnější maškarní bál.

David Kašpar

Z HISTORIE

Okresní úřad Třebíč, i. č. 65B, živnostenský rejstřík, Budíkovice-Mihoukovice

Odd. A. b. Řemeslné živnosti, fol. 93-99

Č. poř.	Jméno / narozen	Živnost / č. p.	Od	Do
1	Františka Hladká, 1882, Budišov	Dámská krejčová, č. 49	27. 3. 1907	31. 12. 1924
2.	Anna Pospíšilová, 1884, Budišov	Dámská krejčová, č. 93	19. 11. 1908	4. 2. 1925
3.	Jiljí Havlíček, 1877, Dolní Bory	Řeznictví, č. 68	2. 12. 1910	14. 6. 1914 přesídlil do Naloučan
4.	František Urban, 28. 2. 1882, Markvartice	Kolářství, č. 95	12. 4. 1911	1. 2. 1922
5.	Eduard Padrta, 1885, Senorady	Řeznictví a uzenářství, č. 6	4. 10. 1912	8. 11. 1921 přesídlil do Ocmanic, č. 45
6.	Jan David, 1884, Budišov	Stolařství, č. 92	18. 12. 1912	2. 11. 1950
7.	Vilém Pacal, 1879. M. Oslavice	Obuvnictví, č. 164	4. 2. 1914	12. 11. 1923
8.	Josef Krčál, 1888, Budišov	Obuvnictví, č. 18	20. 4. 1914	27. 10. 1932
9.	Jan Bednář, 1874, Budišov	Krejčovství, č. 155, do r. 1929 v č. 62	22. 8. 1914	24. 3. 1932
10.	Jan Hedeja, 1879, Jabloňov	Sedlářství, č. neuvedeno	15. 5. 1919	31. 3. 1949
11.	František Smrček, 1885, Kamenná	Krejčovství, č. 44	20. 7. 1919	Zaniklo dle vl. n. 121/1943 Sb
12.	Ludvík Svitáček, 1887, Rohy	Pekařství, č. 144	8. 11. 1919	22. 4. 1949, od 12. 1. 1932 vede vdova Cecilie S.
13.	František Sazavský, 1890, Náměšť n. O.	Zámečník a strojník, č. 68	16. 4. 1920	1. 4. 1923 přesídlil do Mohelna, č. 35
14.	Jaroslav Souček, 1893, H. Bory	Řeznictví a uzenářství, č. 6	26. 3. 1920	19. 1. 1935
15.	Karel Zejda, 1893, Budišov	Obuvnictví, č. 36	17. 4. 1920	Přerušeno 6. 5. 1925. Zaniklo dle vl. n. 121/1943 Sb
16.	Marie Černá, 1898, Budišov	Dámská krejčová, č. 54	19. 10. 1920	16. 12. 1923
17.	Ludvík Železný, 1892, Pavlov	Stolařství, č. 205, do r. 1939 v č. 88	10. I. 1920	neuvedeno

Č. poř.	Jméno / narozen	Živnost / č. p.	Od	Do
18.	František Tesař, 1883, Budišov	Obuvnictví, č. 43	18. 2. 1921	27. 1. 1923
19.	František Jeřábek, 1885, Třebíč	Krejčovství, č. 122	30. 3. 1921	27. 7. 1932
20.	Cyril Jaroš, 1885, Tasov	Kolářství, č. 95	10. 4. 1922	7. 5. 1941
21.	Štěpánka Šmídková, 1898, Studenec	Dámská krejčová, č. 164	12. 12. 1922	3. 2. 1923
22.	Jaroslav Kopáček, 1898, Hrušov	Zámečník, č. 68	21. 3. 1923	30. 11. 1923
23.	Marie Šlesingrová, 1890, Budišov	Dámská krejčová, č. 93	20. 6. 1923	9. 1. 1927
24.	Julie Kudrnová, 1901, Mihoukovice	Dámská krejčová, Mihoukovice, č. 37	25. 9. 1923	10. 6. 1926
25.	František Bednář, 1894 Klementice	Krejčovství, č. 146	29. 12. 1923	10. 6. 1950
26.	Michal Šoukal, 1901, Budišov	Krejčovství, č. 120	20. 10. 1924	1. 5. 1952
27.	Jan Man, 1886, Budišov	Stolařství, č. 42, do r. 1925 v č. 69	22. 10. 1924	29. 12. 1938
28.	Jaroslav Cyprián, 1903, Třebíč	Holičství a kadeřnictví, č. 58	13. 11. 1925	1. 4. 1953 zapojen do Služby veřejnosti
29.	Jan Zejda, 1902, Nárameč	Stolařství, č. 102	20. 2. 1926	Přerušeno 1926. . Zaniklo dle vl. n. 121/1943 Sb
30.	Vilém Pacal, 1879. Malá Oslavice	Obuvnictví, č. 164	8. 6. 1926	2. 7. 1931
31.	Antonín Svoboda, 1896, Rohy	Stolařství, č. 178, do r. 1927 v č. 162	9. 10. 1926	Přesídlil do Rohů
32.	Jan Pospíšil, 1872, Jasenice	Krejčovství, č. 154	12. 6. 1927	. Zaniklo dle vl. n. 121/1943 Sb
33.	Josef Šlesinger, 1880, Hostěnice	Výroba cementového zboží, č. 27	17. 6. 1927	20. 1. 1927
34.	Rudolf Šlesinger, 1880, Hostěnice	Dtto	18. 7. 1927	Zaniklo dle vl. n. 121/1943 Sb
35.	Emil Burian, 1904, Častotice	Řeznictví, č. 74	22. 6. 1928	22. 11. 1928
36.	Marie Večeřová, 1901, Budišov	Dámská krejčová, č. 125	15. 1. 1929	29. 12. 1933
37.	Alžběta Hedejová, 1906, Náměšť n. O.	Oděvy dámské a dětské, č. 69	6. 6. 1929	8. 10. 1930

Uzavřeno 31. 12. 1929

Okresní úřad Třebíč, i. č. 65B, živnostenský rejstřík, Budíkovice-Mihoukovice

Odd. B. Koncesovan živnosti, fol. 99-100

Č. poř.	Jméno / narozen	Živnost / č. p.	Od	Do
1.	Správa statku	Hostinská (panské kasino). Zástupci: Matěj Pavlík od 3. 8. 1896, Jakub Dvořák od 28. 9. 1898, Ignác Servít od 21. 8. 1909	28. 4. 1892	2. 6. 1928
2.	Karel Veselý +	Hostinská, Budišov, č. 6, od 15. 7. 1897 vede vdova Amálie Veselá. Nájemci: Anton Hanuš od 1. 9. 1896, Karel Obrdlík od 5. 11. 1897, Ant. Talásek od 9. 10. 1898, Josef Stodola od 24. 4. 1901. Martin Hnaniček od 5. 10. 1901, Nepomucena Veselá od 19. 11. 1902, Jakub Hála od 18. 12. 1902, Jan Dobiáš od 30. 8. 1904, Jan Všianský od 7. 9. 1905	neuveдено	1923,
3.	Jakub Škoda +	Nálev piva a kořalky, podávání pokrmů, Budišov, č. 91. vede vdova Kateřina Škodová. Zástupce Valentin Škoda od 3. 12. 1908	16. 10. 1872	5. 2. 1910
4.	Kateřina Škodová	Držení dovolených her při hostinské živnosti	16. 10. 1894	Dtto
5.	Jan Kostecký, 1875, Budišov	Nálev piva a kořalky, vína, podávání pokrmů, kávy atd., přechovávání cizinců, provozování povolených her, Budišov, č. 47	1. 8. 1904	31. 3. 1952. Od r. 1936 vede vdova Marie Kostecká
6.	Valentin Škoda, 1880, Budišov	Dtto, Budišov, č. 91	5. 2. 1910	1. 11. 1950. V letech 1942-1946 přerušeno.
7.	Jaroslav Souček, 1893, Horní Bory	Dtto, Budišov, č. 6	7. 11. 1923	31. 3. 1952 zapojeno do Služby veřejnosti
8.	Alžběta Slabá, 1886, Velká Oslavice	Dtto, Mihoukovice, č. 21	6. 5. 1928	neuveдено

Uzavřeno 31. 12. 1929

Vyhledal PhDr. František Gregor

Naše vzpomínky

František Honz

Při přísaze jakožto nově jmenovaný nadučitel v Budišově, 20. října 1910

Já si, jako dítě, strýce nepamatuji, ale moje maminka na Honzovy vzpomíná velmi často a ráda.

Tenkrát rodiny držely více pohromadě a často se navštěvovaly. Když nevyšly návštěvy, existovala velmi čilá korespondence.

Maminka vzpomíná, že jako malá holka jezdila do Budišova k Honzům na prázdniny. Ti nejprve bydleli v pronájmu, ale když byla škola zřízena v dnešní poště a vznikl tak i učitelský byt, jezdila tam. Protože učitelský byt byl malý, spaly všechny tři holky ve třídě na zemi. A to prý si velmi užívaly. Strýc každý den po snídani šel na pravidelnou procházku po Budišovu. Koupil noviny, zastavil se naproti škole v pekařství u Svitáčků, koupil čerstvé pečivo, zjistil, co je nového a šel domů. Tam všichni zasedli ke svačině, povídali si a pak zase šel korzovat po Budišově, který miloval i s jeho malebným okolím. To byl každodenní prázdninový rituál.

Manželé Honzovi při pobytu v Luhačovicích 1925

Mezi jeho přátele patřil pan Hráček, dobrý houslista, a tak jak se spolu sešli, vzali do rukou housle a vyhrávali.

Strýc byl velký vlastenec, a tak i když byl příjmením po rodičích Hons, přejmenoval se na Honz, protože prý vždycky říkal, že je český Honza.

Honzovi se velmi přátelili s Tvarůžkovými. Pan rada Tvarůžek působil v Českém rozhlase. Jeho sestra Helena zůstala svobodná a bydlela v Budišově až do konce života.

V posledních letech chodila k Honzům velmi často i na obědy a byla velmi milá. Ráda nosila kloboučky, které málokdy sundávala. Teta Olginka (tak jsme říkali dceři Fr. Honze – Olze) se vždycky smála, že v klobouku vymetá i popel z kamen.

Na bryčce – zleva: František Honz, jeho dcera Libuše s manželem Aloisem Hejátkem

Libuše Honzová; ?; Olga Honzová a Marie Svobodová

Když ve Starči zemřeli strýcovi oba rodiče a on podědil malý domek, prodal jej a v Budišově si postavil s rodinou malou vilku naproti bývalé Sokolovně, kde se nejen cvičilo, ale fungovalo tam i kino.

Do Starče strýc jezdil pravidelně na Štědrý den až do pozdního věku. To přijel k jednomu z mých příbuzných, dovezl jim kapra, potom přišel popřát k nám. Můj dědeček byl řídícím ve Starči, strýc v Budišově a tak si měli co povídat. Poobědval u nás tradiční kyselou polévku, popovídal a odešel na vlak.

I já ráda vzpomínám na prázdniny v Budišově. Jezdila jsem tam, ještě když žila teta Baruška (manželka Fr. Honze). Byla to vynikající kuchařka.

Měli dvě dcery, obě byly učitelkami. Libuška se provdala do Vícenic za sedláka Aloise Hejátka a tam po celý život nejen učila, ale také hospodařila.

Teta Olga byla i mou kmotrou u křtu. Byla to právě ona, která mne naučila milovat českou literaturu a všechno krásné. Nedovedla jsem si představit, že bych pod vánočním stromčkem neměla od ní balíček s knížkami. Měla velkou knihovnu, ráda cestovala. Chodila vždycky velmi upravená a když přijela k nám do Starče na návštěvu, vždycky jsem se těšila, co bude mít na sobě, jak bude krásně vonět, jaké fiží bude mít připnuto krásnou sponou pod krkem na halence, neboť na to si opravdu potrpěla, a hlavně, co bude vyprávět zajímavého. Byla mým velkým vzorem a kdo ví, jestli neovlivnila i mé budoucí povolání učitelky. Byla s jednou z mých tet první absolventkou Učitelského ústavu v Brně.

Učila celá léta v Náměšti nad Oslavou, ale když vážně onemocněla její maminka, učila v budišovské škole až do odchodu do důchodu. Když mi bylo osmnáct roků, dala mi krásný prstýnek s rubínem, který jsem od té doby nikdy nesundala.

Prázdniny u tety v Budišově byly pro mne vždycky velkým očekáváním. To byly vlastně vzdělávací a poznávací kurzy, které jsem přímo hltala. Teta Olga se přátelila s paní Beránkovou, bydleli u zámku, a tam jsme chodily spolu na návštěvy. Jezdily jsme do Vícenic za tetou Libušou, chodily jsme po okolí Budišova a ona vyprávěla a vyprávěla. Byly to krásné časy, na které ráda a s nostalgií vzpomínám.

Jan Kratochvíl

S Budišovem jsou spjaty i životní osudy mého dědečka Jana Kratochvíla. Narodil se v roce 1887 v Lesonicích, ale rodina se přestěhovala do Starče, kde si později postavili dědečkovi rodiče domek.

Zde vychodil obecnou školu, odtud denně chodil pěšky na třebíčské gymnázium. Po ukončení studia na Učitelském ústavu v Praze nastoupil jako učitel do řimovské školy. Později učil v Třebíči. V záznamech stojí, že od září 1909 učil čtvrtou třídu obecnou v Budišově. Vůbec jej to nemrzelo, protože tam žili naši příbuzní Honzovi a František Honz mu zřejmě dělal řídícího. Tam jej zastihl 15. ledna 1915 povolávací rozkaz do rakouské armády, takže z Budišova odešel na frontu. (viz foto)

Jako legionář se zúčastnil těžkých bojů u Bachmače, vrátil se domů jednou z posledních amerických lodí Edellyn v roce 1920 a hned nastoupil učitelské místo ve Starči, kde od roku 1928 působil jako řídící učitel až do svého zatčení a odsouzení za činnost v odbojové skupině Obrana národa do koncentračního tábora Breslau. Později byl

převezen do věznice Pod Kaštany v Brně s nálepkou „návrat nežádoucí“. Náhoda tomu chtěla, že do něj bachař na nádvoří strčil, on padl do kanálu a zlomil si nohu. Rodině se po několikanásobné žádosti podařilo, aby byl propuštěn do domácí péče.

Horní deska z malé knížky, kterou mu předali žáci jeho třídy, když odcházel na frontu. Uvnitř je celá třída podepsaná.

Rukování na frontu – I. svět. válka; Jan Kratochvíl na voze v klobouku, třetí zprava

Po ukončení války se ve stařečské škole jako řídící učitel pustil do práce. Zasloužil se o opravu válkou zdevastované školy, zapojil se do činnosti všech spolků, které v obci působily a které pomáhal zakládat, stal se kronikářem obce. Útrapy dvou válek na sebe však nedaly dlouho čekat a v roce 1949 po těžké nemoci umírá.

Miluše Kubičková a Miluše Čechová

Amálie Muchová, roz. Malá...

Matka Alfonse Muchy Amálie se narodila 5. srpna 1822 v kundelovském mlýně. Její vnuk Jiří Mucha o ní v knize Alfons Mucha píše:

„Umělecké nadání zdědil můj otec – pokud se vůbec dědí – po své matce. Narodila se 5. srpna 1822 v malé vesničce zvané Budišov nedaleko Třebíče. Její otec byl mlynář. Amálie prý byla krásná, modrých očí a černých vlasů a po své matce, rozené Ratkovské, mlynářově dceři z Omic, polské krve. Byla zbožná, jemného chování, mnoho četla a odmítala místní nápadníky. Toužila poznat velký svět, číst knihy a vidět vzácné obrazy. V blízké Vídni žili příbuzní rodiny Ratkovských, kteří Amálii pozvali a zaopatřili jí místo vychovatelky v šlechtické rodině. Se svými svěřenci Amálie poslouchala výklady domácích učitelů a četla s nimi Schillera a Goetha.

Kdykoliv přijela domů, snažily se ji kmotry provdat. Ovšem marně. A tak žila Amálie ve Vídni až do svého sedmatřicátého roku. Svěřené děti dorostly, a tak se rozhodovala, zda se má vrátit domů, nebo přijmout nové místo. A tehdy prý měla jedné noci sen: zjevil se jí anděl a řekl: *Ujmi se nebohých siroteků!* Podivila se zvláštnímu snu, ale ráno ležel na jejím nočním stolku dopis od jakési příbuzné z Moravy. Psala jí, že by byl čas, aby pomýšlela na vdávání, a že ví o hezkém a hodném muži v Ivančicích, jehož tři malé děti by potřebovaly matku. Jmenuje se Ondřej Mucha, má nějaká pole a vinice a nadto je soudním zaměstnancem. Amálie pod dojmem snu odepsala, že se rozhodne, až pozná ženicha. Setkali se v Brně a pouhých několik měsíců po pohřbu Ondřejovy ženy byla v budišovském kostele svatba. Vrátili se do Ivančic na podzim roku 1859 a Amálie se ujala domácnosti v zadním traktu soudní budovy, který sousedil se šatlavou.“

(str. 7–8)

...a její syn Alfons Mucha

Na vnitřní části přebalu knihy z roku 1982 je nepodepsaný text, o kterém předpokládám, že jeho autorem je dr. Tomáš Vlček CSc., který je autorem doslovu knihy:

„Když byla roku 1963 otevřena Muchova souborná výstava v Londýně, objevila světová veřejnost umělce, který byl nejlepším příkladem stylu Art Nouveau, právě přicházejícího do módy. V následujících letech, po výstavách v Paříži, Římě a New Yorku, začal být s novým stylem ztotožňován a ještě o něco později se stal klasikem oněch dvou desetiletí, před první světovou válkou, jež hluboce poznamenala umělecký vývoj Evropy a dala podnět ke zrodu nových poválečných směrů. Alfons Mucha, který přišel do Paříže právě když Nové umění vznikalo, našel nejen inspiraci, odpovídající jeho talentu a uměleckým cílům, ale ovlivnil i vývoj natolik, že se mu začalo připisovat cokoli, co tehdy vznikalo v anonymní líní uměleckého průmyslu. Mucha však nebyl pouze grafikem a tvůrcem světoznámých plakátů. Svým všestranným nadáním zasahoval do všech uměleckých oborů, sochařstvím počínaje a divadlem konče. Mimo to byl a zůstal malířem, jehož symbolické obrazy jsou stejně známé jako tisky. V této knize autor nejen líčí a vysvětluje dráhu umělce, k jehož dílu se dnes znovu vrátil světový zájem, ale i dobu a prostředí, ve kterém se vyvíjel od roku 1860 přes Vídeň, Mnichov, Paříž a New York na přelomu století.“

Do redakce zaslal JUDr. Jiří Štelovský

Nutnosti

*I tmy je třeba
k poznání světla,
i smutek nutný je
k uchopení naděje
a taky ticho
k zaslechnutí toho,
který miluje.*

František Trtílek

Z historie budišovské školy VIII

První řada, sedící zleva:

P. Stanislav Kovařík, Bedřich Kolář – učitel, Věra Dvořáková – učitelka, Aloisie Šindelková – učitelka, Josef Pochop – ředitel, Otýlie Gretzová – učitelka a František Smrček – učitel

Druhá řada, stojící, zleva:

Marie Hortová, Mirka Lysá – Krčálová, Marie Švecová – Tomšíková, Olga Vávrová, Vlasta Janová – Ošmerová, Anežka Hejátková – Jašová, Jiřina Hrádková a Milada Hortová

Třetí řada, stojící, zleva:

Jarmila Volfová, Libuše Vonešová – Hanzlová, Jaroslava Votupalová – Krejčová, Anežka Klímová – Fialová, Jiřina Votavová – Dufková, Marie Kratochvílová, Marie Pospíšilová, Věra Večeřová – Vrbová, Marie Sapiková – Dvořáková a Marie Švecová

Horní řada, stojící, zleva:

Božena Rousová, Zdeňka Večeřová – Široká, Anežka Šoukalová, Věra Tasovská, Anna Rousová, Libuše Vávrová, Marie Janová a Emilie Fialová – Chytková
Spolužáky vyhledala Anežka Jašová, roz. Hejátková

První řada, sedící zleva:

Josef Kratochvíl, Věra Dvořáková – učitelka, P. Stanislav Kovařík, Otýlie Gretzová – učitelka, Josef Pochop – ředitel, Bedřich Kolář – učitel, František Smrček – učitel a František Nováček

Druhá řada, stojící zleva:

Jaroslav Tomšík, Jiří Dvořák, Eduard Černý, Miloslav Ondřejka, Josef Ošmera, Vratislav Kratochvíl, Josef Dobrovolný, Emil Tasovský a Vlasta Beran

Třetí řada, zleva:

František Hort, Adolf Švec, Milan Šoukal, Bohumil Ujčík, Miroslav Rybníček, Josef Chalupa – Pyšel, Vladimír Nováček, Ladislav Syrový, Josef Doležal a Ladislav Zejda

Horní řada, zleva:

Jaroslav Veselý, Alois Švec, Josef Černý, Jaroslav Havlíček, Josef Chyba – Pyšel, Miloš Pospíšil a Jaroslav Večeřa

Jména spolužáků vyhledali Ladislav Syrový a Jaroslav Tomšík

První řada, sedící zleva:

Bedřich Kolář – učitel, P. Stanislav Kovařík, Věra Dvořáková – učitelka, František Smrček – učitel, Josef Pochop – ředitel, Otýlie Gretzová – učitelka a Aloisie Šindelková – učitelka

Druhá řada, zleva:

František Mezlík – Přeckov, Josef Ošmera – Pozďatín, Josef Mezlík – Hodov, Josef Marek – Hodov, Josef Tvarůžek, Josef Nováček, Ladislav Nováček – Hodov, Josef Koštoval – Rohy, Ošmera – Studenec, nádraží a Ludvík Kubiš – Vlčatín

Třetí řada, zleva

Stanislav Pišín – Hodov, Vladimír Nejedlý – Spálený Dvůr, Josef Voborný – Hodov, Rudolf Dvořák – Pozďatín, František Sedláček, Miroslav Vávra – Přeckov, Josef Švec – Hodov a Jiří Večeřa – Studnice

Horní řada, zleva:

František Mikulášek – Pyšel, Vlastimil Ošmera – Kamenná, Miroslav Buršík – Kamenná, Vladimír Koštoval – Rohy, Stanislav Chalupa – Pyšel, Miroslav Šabacký – Pyšel, Josef Kovařík – Studnice, Jan Hospůdka – Nárameč a Jiří Odehnal – Nárameč
Žáky vyhledali Libuše a František Pospíšilovi

Z KULTURY

Pěvecký koncert „Zpíváme společně“

V rámci grantového programu Perspektiva aneb Učíme s projekty II. se v neděli 24. října 2010 uskutečnil v sále Základní školy v Budišově pěvecký koncert s názvem Zpíváme společně, jenž byl vyvrcholením dvouměsíční práce s lidovou písní regionu Horácko. Žáci přinesli vhodný hudební materiál, který pečlivě roztřídili, vybrali vhodné písně a na vytvořený hudební doprovod nacvičili jejich zpěv. Některé písně byly provedeny i formou tanečků, které jsou charakteristické pro náš kraj. Dále byl vytvořen interaktivní zpěvníček, ve kterém naleznete hudební notaci, texty písní i ilustrace k nim. Tímto zpěvníčkem byli obdarováni návštěvníci pěveckého koncertu, kteří v hojném počtu akci navštívili.

Toto pěvecké vystoupení také vzbudilo zájem odborné veřejnosti, která se tématikou lidové kultury zajímá. Výsledkem je celostránkový článek v časopise Folklor (měsíčník lidové kultury Čech, Moravy a Slezska, který vydává Folklorní sdružení ČR) – leden 2011, který tuto zajímavou aktivitu detailně dokumentuje.

Mgr. Vladimíra Stará

Proměňujeme se v to, co milujeme.

sv. Brigita Švedská

Horácké lidové tradice udržují a rozvíjejí i v Budišově u Třebíče

Není to tak dávno, kdy jsem psával o vynikajícím souboru Třebičan. Teď jako by se po něm země slehla. Na webových stránkách Folklorního sdružení figurují jména jiných tří trebičských souborů – Bajdyšek, Bajdyš a Rozmarýnek. Ve vesnicích v okolí Třebíče jakoby zájem o tradici podhorácké lidové kultury neexistoval. Je tomu skutečně tak?

Ke světloňošům kulturního dění na venkově odedávna patřivali kantoři. Mnoho jich dodnes patří k zakladatelům a vůdčím duchům vesnických folklorních souborů, k nadšencům, pečujícím o udržování a rozvíjení lidových tradic. Také Mgr. Vladimíra Stará, za svobodna Votoupalová, se stala učitelkou s nevšední láskou k hudbě a písni, které milovala od malička. Bydlela v Kamenné, odkud jezdila do základní školy v Budišově u Třebíče a do Lidové školy umění ve Velkém Meziříčí. Tam se učila hrát na akordeon, sama se naučila hrát na kytaru, flétnu i klávesy. Od 15 let zpívala s budišovskou poprockovou kapelou Juniors, jejíž zvukař a osvětlovač Pavel (nynější náměstek přednosta železniční stanice Českých drah v Jihlavě) se později stal jejím manželem a otcem jejich dvou dcer – Ivety a Pavly. Přiznává, že odnepaměti toužila stát se učitelkou a proto po absolvování trebičského gymnázia vedla její cesta na pedagogickou fakultu brněnské univerzity. Na budišovskou základní školu se vrátila jako učitelka na prvním stupni a později jí byla svěřena hudební výchova i na druhém stupni. Snaží se žáky zaujmout a daří se jí vychovávat šikovné muzikanty i zpěváky. Patří k nim výborní bubeníci Pavel Kubát a Josef Šabacký i vycházející hvězdička Česká miss Jitka Válková. Pozoruhodným činem, za nímž Vladimíra Stará stojí, je vydání cédéčka *Interaktivní zpěvník lidových písní regionu Horácko*. Je výstupem aktivity *Zpíváme společně*, která je součástí grantového programu Perspektiva, uskutečňovaného v budišovské škole. Toto interakční CD dostali účastníci koncertu, jakož i okolní základní i mateřské školy a Úřad městysu Budišov u Třebíče. Mohou ho získat také další zájemci.

Vyznání učitelky Vladimíry Staré

Městys Budišov u Třebíče se nachází 15 kilometrů severovýchodním směrem od okresního města. Trvale zde žije zhruba 1200 obyvatel a první zmínku o obci najdeme již v roce 1104. Okolní příroda patří k nejkrásnějším a nejmalebnějším místům Českomoravské vrchoviny.

Budišovská škola má mnohaletou tradici. Počátky se datují již do 19. století. Zřízení školy měšťanské nese datum 1. září 1940. V nynější budově, která postupně prochází rekonstrukcí, se vyučuje téměř 60 let. V současné době navštěvuje základní školu téměř 280 žáků od první do deváté třídy. Vedle budišovských jsou to ještě děti z Námče, Kamenné, Pyšela, Hodova, Kojatína, Pozďatína, Rohů, Valdíkova-Doubravy, Studnic a ze Soukromého dětského domova na Holejích. Pro žáky prvního stupně je k dispozici také školní družina. Pracují zde i zájmové kroužky sportovní, keramický, dramatický, rybářský, kytarový a anglického jazyka pro žáky první a druhé třídy. Koncepce školy je postavena na moderním rozvíjení klíčových kompetencí a průřezových témat v rámci Školního vzdělávacího programu. Nelze opomenout dětmi oblíbené projektové dny na různá témata, které mají v naší škole dlouholetou tradici (jmenujme alespoň multikulturní

den Evropa), aktivity zaměřené tématicky na roční období či svátky (Velikonoce, Vánoční jarmark), případně další – Dny zdraví, Bramborový den a podobně.

Velmi kladný ohlas zaznamenala i jedna z nedávných akcí – pěvecký koncert *Zpíváme společně*, složený z písní horáckého regionu. Horácko je rozsáhlá etnografická oblast na rozhraní Čech a Moravy, skládající se z několika menších podoblastí. Budišov spadá do jižní části podoblasti nazývané Podhorácko (patří sem Třebíčsko, Náměšťsko, Hrotovicko a Moravskobudějovicko). Odedávna se říkalo a věřilo, že Horácko je chudé. Chudé úrodou, a stejně tak chudé v projevech lidové kultury – tanci, písni i kroji. Vedle bohaté slovácké, valašské i lašské písňové i taneční melodie, vedle barvami a výšivkami zdobených slováckých krojů stála prostá, čistá horácká melodie, nesoucí leckdy charakter jednoduchých nápěvků. A přesto si Horácko své místo vydobýlo. Ten, kdo měl chuť blíže se s horáckou kulturou seznámit, objevil celou hlubokou pokladnici horáckých lidových písní, her i tanců, bohatší a pestřejší než v mnoha jiných oblastech.

V budišovské základní škole učím hudební výchovu již 20 let, a to na prvním i druhém stupni. Hudební aktivity (zpěv, hraní na různé hudební nástroje) prezentuji se svými žáky pravidelně. Vystupujeme na besídkách, školních akademiích, hrajeme a zpíváme koledy při vánočních akcích, pořádáme zvykoslovné Vítání jara. Koncert složený výhradně z písní Horácka jsme ovšem uskutečnili poprvé.

Na začátku bylo téměř detektivní pátrání v rodinných archivech, nechyběla návštěva knihovny ani internetu. Získaný materiál pak děti třídily, porovnávaly a hledaly ty nevhodnější subjekty. Jakmile jsme měli připraven vhodný materiál, následovalo mnoho

hodin soustavné práce, kdy se vytvářel hudební doprovod písní a tanců. V této fázi mi velmi pomohl manžel, který ovládá digitální techniku mnohem lépe než já. Nacvičit jednotlivé písně pak nebyl příliš těžký úkol: šikovných a ochotných zpěváků a zpěvaček máme naštěstí ve škole dost (chlapci jsou v menšině). Po dnech intenzivního zkoušení se přiblížil den D.

Naše škola má ještě jedno plus: disponuje společenským sálem, který je v majetku městyse. Vhodné prostory k pořádání koncertu tedy byly, ozvučení obstaral opět manžel. Chválím jeho profesionální šikovnost. A protože díky propagaci byla i hojná divácká účast, nebránilo nic úspěšnému vystoupení. Koncert se vydařil, děti zazpívaly i zatančily na jedničku. A návštěvníci si jako bonus odnášeli domů CD s názvem „Interaktivní zpěvník lidových písní regionu Horácko“, které bylo pro tuto příležitost speciálně vytvořeno. V případě zájmu můžeme vystoupit s programem horáckých lidových písní všude, kde o nás budou mít zájem.

Akce se zdařila, spousta kvalitního materiálu na toto téma

zůstala zatím ještě nevyužita. Tato skutečnost je pro nás pobídkou k přípravě další podobné akce.

Převzato z měsíčníku Folklor

*Mgr. Vladimíra Stará, učitelka základní školy v Budišově u Třebíče
Fotografie Pavla Stará*

KUJIP00S508P

Kraj Vysočina

MUDr. Jiří Báhouněk

hejman

Žitkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika

Všé dopis značkyze dne: e-mail 5. ledna 2011

Číslo jednací: KUJI 725/2011

Vytvořena telefon: I. Schallnerová / 564 602 400

V Jihlavě dne: 27. ledna 2011

Vážený pane redaktore,

rád bych reagoval na článek otištěný v časopise Folklor II/2011 "Vladimíra Stará – světloňoš kulturního dění".

Článek mě velmi zaujal, nejen proto, že se jedná o učitelku z Vysočiny, tedy z našeho kraje, ale hlavně kvůli životnímu příběhu této ženy a její snaze povzbudit mladou generaci v zájmu o lidovou kulturu. Rád bych tímto dopisem ocenil práci nejen Vladimíry Staré, ale i všech ostatních, kteří se věnují uchování lidových tradic na Vysočině i v jiných částech republiky. Každý, kdo se snaží o zachování tradic a zároveň svým osobním zaujetím vede k tomuto cíli i další spoluobčany, si zaslouhuje velký obdiv.

Tradice je třeba co možná nejušlovněji udržovat a zachovávat i pro další generace. K tomu se snaží přispívat i kraj Vysočina svými grantovými programy zaměřenými na tradiční lidovou kulturu a vytvářením vhodného zázemí.

Podpora těchto aktivit je nutná v celé ČR, časopisu FOKLOR patří velký dík za to, že k podpoře přispívá.

S pozdravem

Vážený pan

Bohumil Hlaváček

redaktor a člen redakční rady měsíčníku FOKLOR

b.hl@volny.cz

Neobvyklé setkání

Na začátku byl – možná trochu bláznivý – nápad, který se zrodil v hlavě Petra Piňose, Vladky Staré a Borise Jaroše. Je známo, že Budišov byl odjakživa kolébkou muzikantského umu, že odtud vzešlo mnoho šikovných a nezapomenutelných muzikantů. Proč tedy nezkusit uspořádat jejich setkání po letech? Myšlenka dobrá – jenže kde začít?

Nakonec bylo rozhodnuto, že časový horizont půjde několik desetiletí zpátky a bude alespoň minimálně žánrově ohraničen. A tak celá akce dostala název „Setkání budišovských rockových kapel.“

První organizační schůzka byla náročná. Vzpomenout si na všechny hudebníky, zvukaře, osvětlovače a techniky, kteří, třeba jen krátce, ale přece jenom kapelami prošli, nebylo vůbec jednoduché. Nakonec jsme napočítali bezmála 50 osob, převážně chlapců, respektive mužů. Dívky (ženy) bychom spočítali na prstech jedné ruky – i když, co si budeme povídat, vždy byly – a jsou – neodmyslitelnou a nezastupitelnou součástí hudebních seskupení.

Další týdny byly ve znamení shánění kontaktů a horlivých telefonátů. A protože muzikanti jsou jedna velká rodina, zanedlouho všichni věděli, co se chystá, a většina účast přislíbila.

V sobotu 19. února 2011 nastala ta pravá chvíle. V příjemném prostředí hospůdky nad hasičkou se sešlo téměř čtyřicet nadšenců od 16 do 55 let. Zastoupeny byly všechny budišovské rockové kapely: legendární Juniors, Atomic a Kalibr, současná stálice Sociál Band i vycházející The Bush. A protože muzikanti se nezaprou, celým večerem zněla hudba a zpěv. U mikrofonů se setkali starší s mladšími v různých seskupeních, zněly bicí, kytary, rozléhal se zpěv starých i nejnovějších hitů. Ovšem i na vzpomínání a popovídání se čas našel.

Slovo dalo slovo, a již se rýsuje další společné setkání – tentokrát ovšem ryze „muzikantské“. Cílem je společné hudební vystoupení všech jmenovaných subjektů, které by se mělo uskutečnit v letních měsících, a to pro širokou veřejnost. Tak si držme palce, ať se zadaří!

Na začátku byl – možná trochu bláznivý – nápad. A na konci nevšední setkání, které by nemělo být poslední. Takže: jak to s tím koncem asi bude...

Mgr. Vladimíra Stará, Foto LD

Jak šly rocky v Budišově

Za první rok rocku v Budišově se dá považovat rok 1977. Předtím již byly v Budišově kapely Echo od roku 1955 (Budišovský zpravodaj 2/2001, 3/2005), od roku 1960 Červená osma (BZ 1/2000), která se o rok později změnila na Sonet Budišov, který hrál do roku 1977, kdy již začíná působit skupina Juniors, která zahájila rockovou historii Budišova. Po roce 1981 pak ještě vznikly kapely Atomic a od roku 1985 Kalibr, která skončila rokem 1988. Až o téměř 20 let později vzkřísil budišovský rock Sociál Band (BZ 1/2005, 2/2007), který hraje v Budišově (i jinde) dodnes. V roce 2009 přibyla skupina The Bush, na jejíž vystoupení v Budišově zatím čekáme.

Z výše uvedeného setkání vznikly i fotografie současných i bývalých členů skupin. První tři zatím postrádají zápis v našem zpravodaji (snad se toho někdo ujme, zatím za jejich popis a doplnění jmen děkujeme Pavlu Starému).

Juniors 1977–1981

Miloš Vávra, Josef Zezula, Jiří Doležal, Leoš Klíma, František Sedláček, Pavel Starý, Vladimíra Stará,
Ivan Holas
(chybí Ladislav Vrba, Jiří Vít, Karel Svoboda, Ladislav Syrový a †Jiří Nováček)

Atomic 1981–1985

Jiří Klíma, Zdeněk Machát, Dagmar Mordychová, Josef Syrový, Petr Kozlíček, Boris Jaroš, Miloš
Zezula, Radek Štol, Miloš Šulc (chybí Jan Hlaváček, Petr Syrový, František Ujčík, Miroslav Čaha,
Luboš Navrkal, Pavel Starý a Petr Piňos)

Kalibr 1985–1988

Jiří Toman, Petr Kozlíček, Dagmar Mordychová, Boris Jaroš, Josef Syrový, Petr Piňos, Radek Štol
(chybí Michal Kašpar a Petr Nováček)

Sociál Band 2004–2011 – www.socialband.cz

Roman Klíma, Věra Šabacká, Karel Kosielski, Josef Šabacký
(chybí Ivo Jindra, Jiří Sochor, Pavel Kubát, Jiří Dobrovolný, Libor Staněk, Hana Jurová, Zuzana Hortová, Tomáš Kosielski a Martin Kotrba)

The Bush 2009–2011 – <http://thebush.webnode.cz>
Pavel Piňos, Petr Piňos (zvukař – host), Jan Syrový, Jan Piňos, Jana Adamová
(chybí Josef Bátorla a František Turek)

Ladislav Dokulil

Za Jakubem Demlem přišel biskup,

nutno dodat, že v osobě svěťícího biskupa českobudějovické diecéze Mons. Pavla Posáda se nejednalo o nadsázku, což potvrdila slova jeho homilie při slavnostní a vzpomínkové mši sv. k 50. výročí úmrtí kněze, básníka a spisovatele Jakuba Demla v tasovském kostele sv. Petra a Pavla, kterou 20. února Mons. Pavel Posád celebroidal spolu s ostatními kněžími. Jeho setkání s dílem Jakuba Demla bylo podobné setkáním těch, kterým se Demlovy knihy staly osudem.

Slavnostní atmosféra mše gradovala básní Jakuba Demla Až budu umírat a silný zážitek umocnil pěvecký sbor katolického gymnázia, který zazpíval i u hrobu. Mrazem a větrem se nesla modlitba Otče náš a nedávno rozkradená část hrobu Jakuba Demla evokovala slova sv. evangelia podle Matouše, které se při mši četlo – jediná zbraň jak bojovat se zlem je dobro.

Po mši sv. si mohli účastníci vzpomínkového odpoledne prohlédnout výstavu rukopisů, dopisů a fotografií Jakuba Demla, jeho rodiny a nejbližších přátel v zrekonstruované kapli sv. Michala, zpřístupněnou zahradu Demlovy vily v Bosně, Literární památník Vysočiny ve staré škole a tamtéž si návštěvníci mohli projít Cestu světla, inspirovanou Demlovou knihou První světla a připravenou v ateliéru Štěpána Axmana občanským sdružením Slepíši, kde získávají nevidomí zkušenosti

s modelováním z keramické hlíny. Nakonec kroky všech směřovaly do sokolovny, kde vzpomínkové odpoledne pokračovalo dalším programem.

Kulturní pásmo Pocta Jakubu Demlovi začalo po krátkém úvodu Radovana Zejdy hudebně dramatickým ztvárněním Mých přátel profesorkou K. Zezulovou a spol. – konzervatoř Brno, ve kterém došlo ke šťastnému spojení hudby, zpěvu, recitace a tanečků malých dětí – květin z místní školy. Pořad pokračoval dramatizací Cesty na Svatou Horu studenty JAMU Brno a Dopisy Jakuba Demla příteli Josefu Ševčíkovi, sestavenými studenty FF UK Praha pod vedením jejich profesorky Daniely Iwashity.

Dva dosud nepublikované Demlovy dopisy přednesla jeho praprapraneteř. Celé odpoledne uzavřel Demlův dopis Jaroslavu Krulovi, vracející nás opět k jeho náhrobku na hřbitově, který přečetl P. Pavel Kryl.

Bohaté občerstvení a nabídka knih v přestávce odpoledního programu byly vítaným osvěžením, které umocnilo celkovou atmosféru setkání s Jakubem Demlem, pořádaného obecním a farním úřadem v Tasově ve spolupráci s Katolickým gymnáziem v Třebíči.

Karel Pavlíček

Jiřice mají unikát: Galerii Bedřišky Znojemské

Za totality se o Jiřicích u Moravských Budějovic vědělo jen zásluhou keramika Františka Maxery, k němuž sem jezdili na občasné návštěvy Václav Havel, Jaroslav Kořán, Marta Kubišová, Jiří Dienstbier, Ivan Martin Jirous, jeho žena Juliana a další disidenti. Maxera později emigroval a žije dnes v rakouské vesnici Albendorf, blízko našich hranic, ale do Jiřic se vrací ke své šestaosmdesátileté matce. To nám sdělil majitel selského gruntu Petr Vystrčil, jehož zásluhou se Jiřice opět dostávají do povědomí kulturní veřejnosti.

Od října zde totiž existuje nová galerie nazvaná Setkání. Svá díla v ní představuje a zájemcům nabízí, neboť stálá výstava je prodejní, znojemská rodačka Bedřiška Znojemská (82).

Petr Vystrčil, její vzdálený příbuzný, připravil ve spolupráci s výtvarnicí průřez jejím dílem od prvních prací až po současnost.

Letos si Bedřiška Znojemská splnila svůj sen – vystavovala obrazy spolu s řezbami již zemřelého manžela v pražském Klementinu. S ním sdílela krásný ateliér na Červeném mlýně v půvabné krajině jižního Kolínska. To je ovšem bohužel dávná minulost, dnes pracuje převážně v Praze a občas se vrací na rodnou Moravu.

Tvorba Bedřišky Znojemské vychází z hluboké autorčiny víry, již se nevzdala ani v letech nesvobody. Do české malby vnesla mystickou krásu a poetičnost. Obrazy, malované v duchu romantického symbolismu, vyprávějí hluboké příběhy, o nichž umí malířka se zaujetím poutavě vyprávět.

Bedřišku Znojemskou znali za komunistické totality především věřící občané. Katolické noviny a výstavy pořádané některou odvážnou organizací lidové strany nebo farním úřadem byly pro ni jedinou možností, jak se představit veřejnosti. Jinak se sdělovací prostředky vůči ní obehnuly hradbou mlčení. Bedřiška Znojemská totiž byla a je praktikující katoličkou a její tvorba je především sakrální.

S nápadem zřídit galerii v Jiřicích přišel bratranec Bedřišky Znojemské a ona tu myšlenku s nadšením přijala. Pravidelně čtyřikrát do roka se zde chce na výstavě, která bude průběžně doplňována o nová díla, se zájemci o své umění setkávat. V příštím roce to bude ve dnech 2. dubna, 2. července, 1. října a 3. prosince.

Jiřice – otevření galerie Bedřišky Znojemské

„V prostorách galerie bývala dříve stodola a za působení JZD teletník,“ informoval nás Petr Vystrčil. „Výstižné a opakující se tabule vás spolehlivě zavedou až ke vstupu,“ dodal. Jeho manželka Irena Cahová ho doplnila: „Myšlenka zřídít zde galerii v nás dlouho zrála. Když jsme získali odpovídající prostory, byl už jen krůček k realizaci. Chceme se ve svém volném čase věnovat lidem, kteří mají rádi umění. Jiřicemi vede cyklotrasa, a tak se těšíme, že se výstava brzy dostane do povědomí veřejnosti.“

Bedřiška Znojemská glosovala otevření své galerie těmito slovy: „Jsem velmi překvapená a potěšená. Přála jsem si mít galerii na Moravě a jsem velmi vděčná Petru Vystrčilovi, že vytvořil tak krásný prostor, který se nevidí ani v Praze. Já v něm spatřuji moderní kapli, jakési poutní místo, kde v dnešním materialistickém světě si návštěvník sedne a může meditovat o životě, lásce, kráse, ale také o tom horším, co nás obklopuje.

Já jsem tady doma. Jsou zde moji přátelé, je zde má rodná Morava, Znojmo pomalu na dohled. Tam jsem sice o galerii také uvažovala, mohla být na Hradišti, ale nakonec z toho sešlo. Tím nechci říct, že bych ve Znojmě nechtěla vystavovat.

Všechno chce svůj čas, a já doufám, že i galerie v Jiřicích bude brzy známá a budou sem jezdit lidé. V předjaří v příštím roce chystám výstavu v Brně v Janáčkově divadle. A nyní pracuji na křížové cestě. Realizovala jsem ji v přírodě před 45 lety na Domažlicku. Teď mi ji vrátili už za ta léta značně poničenou. A já zjistila, že tehdy jsem mnohé věci nedomyslela. Oni chtěli, abych dílo opravila, ale já na něm pracuji znovu,“ vyznala se Bedřiška Znojemská.

13. listopadu 2010, na svátek svaté Anežky České, udělil arcibiskup Dominik Duka čtyřem osobnostem náboženského, kulturního a politického života svatovojtěšské medaile. Mezi významnými byla i malířka Bedřiška Znojemská.

Pavel Kryštof Novák

Hrádecký pan farář, biskup a probošt odešel na věčnost

Ta smutná zpráva mne zastihla zcela nepřipraveného. V Rajhradě v Domě Matky Rosy zemřel 13. listopadu tajně vysvěcený biskup, probošt mikulovské kapituly a dlouholetý duchovní správce hrádecké a dyjákovické farnosti P. Stanislav Krátký.

Co to jen bylo cest, co jsem se za ním najezdil na Hrádek, kterému jsem přezdíval Hrádeček. Pan profesor tam byl přeložen z trestu z Kunštátu a z počátku si tam nemohl v ústraní zvyknout. Postupně však objevil nádheru obou svěřených mu kostelů, o něž se se vzornou pečlivostí staral. V případě Hrádku šlo o jeden z nejkrásnějších chrámů v pohraničí, o barokní skvost s Maulbertschovými obrazy. Zamiloval si však i nádherný kostel v Dyjákovicích, pečoval o kapličky, Boží muka i kříže v okolí. Ale hlavně na prvním místě o Boží lid, jemu svěřený!

Co jen vzpomínek mi vyvstalo na mysl, když jsem stál v sobotu 20. listopadu v přeplněném mikulovském kostele svatého Jana! Když jsem milého probošta doprovázel spolu s davy věřících na jeho poslední cestě!

Vzpomněl jsem na pravidelná silvestrovská setkání na Hrádku, svěcení zvonů za hluboké totality, na polední modlitby, na působivé kouzlo barokní fary. Vzpomněl jsem na úžasné vědomosti pana profesora, jeho sečtělost a mimořádnou znalost literatury,

především díla Františka Halase, i výtvarného umění. Jeho nezaměnitelný hlas, kázání plná příběhů a ponaučení, činnost literární i nadšení, s kterým se pustil do práce, již jako sedmasedmdesátiletý, když byl ustanoven v Mikulově proboštem. Připomenul jsem si jeho velkou angažovanost v šíření myšlenek koncilu, jeho obrovskou zásluhu o vydání Jeruzalémské bible, k jejímuž překladu manžely Halasovými dal podnět. Stál i u zrodu křesťanských medií – Rádia Proglas a televize Noe.

A mé vzpomínky zaletěly až do Studené – do kostela svatého Prokopa i k hrobu Vlasty Javořické. Sloužil tam za paní spisovatelku mši a jeho kázání nadchlo všechny přítomné, včetně Ireny Schwarzové, která ho znala od svých jednadvaceti let, kdy v roce 1956 přišel na dva roky do Žerotic. P. Krátký v ní poznal nadanou malířku a zařídil jí odborné vedení. Pozval do Žerotic z Brna umělce na slovo vzatého Ludvíka Kolka, s nímž paní Irena dosud spolupracuje.

Po svém vysvěcení v roce 1946 byl P. Krátký nejprve kaplanem v Žarošicích, pak v Brně-Řečkovicích a v Brně-Husovicích (kde mezi jeho žáky patřil i astronom Jiří Grygar a profesor Květoslav Šipr). Po dvou letech v Žeroticích byl v roce 1958 odsouzen a vězněn dva roky ve Valdicích. Pak pracoval jako jeřábník v Pozemních stavbách Brno.

V roce 1968 byl ustanoven farářem v Kunštátě a téhož roku byl konsekrován na biskupa skryté církve. V roce 1978 byl přeložen do Hrádku, kde působil až do roku 1999, kdy se stal proboštem mikulovské kapituly. Město Mikulov ho za jeho kulturní i duchovní aktivity po zásluze jmenovalo svým čestným občanem.

Obě dvě křesťanská média, rádio Proglas i TV Noe, u jejichž zrodu pan profesor stál, přenášela rozloučení s proboštem Krátkým přímým přenosem. S brněnským rodákem (1922) se přišlo rozloučit přes sto kněží. Mši svatou celebroidal pražský biskup Václav Malý. Krásné kázání pronesl brněnský generální vikář Jiří Mikulášek. Zdůraznil v něm, že Stanislav Krátký byl knězem radostné víry. „Rozdával kolem sebe optimistickou zbožnost, a tím si získával srdce lidí, ať už věřících či hledajících.“

Z osmi řečníků zaujala zejména slova tajně vysvěceného biskupa ing. P. Jana Blahy, který mj. řekl: „I když ubývalo P. Stanislavovi sil, vůbec na to nedbal, dával exercicie, s neutuchajícím zápallem pro věc nám všem dal příklad. Naše rozloučení s ním se tedy nese v tomto duchu: My tě chceme, Otče Stanislave, následovat, my chceme pokračovat v tvých misích, v tvé lásce, tichu i v naději, v tom všem, co jsi kolem sebe celý život s nadšením šířil.“

„Při každém setkání s otcem proboštem jsme si uvědomovali, že se nám dostává nějakého obrovského daru, který si nezasluhujeme. P. Stanislav ve svých kázáních, ale i při běžné řeči rád používal výraz: Já žasnu. A chtěl tím říct nám, abychom žasli také. Abychom žasli nad tím, že svět kolem nás, který se nám jeví špatný a zkažený, plný zla a nespravedlnosti, takový vůbec není, že stačí jenom, abychom se hlouběji zamysleli a poodhalili roušku, za kterou se svět skrývá, a pak že objevíme spoustu dobra, krásy, radosti a všeho toho pozitivního a užaseme nad tím. A my jsme rádi žasli, když nám otec Stanislav tyto poklady odkrýval. Ale žasli jsme také nad tím, kde se v něm, ve starém muži sužovaném nemocemi a dalšími problémy, bere tolik energie a aktivity, síly a optimismu, který šířil všude kolem sebe. Takže jsme žasli, žasneme a budeme žasnout, kdykoliv se s odkazem otce Stanislava setkáme.“ Tak se rozloučil s panem proboštem jménem města Mikulova Slavomil Měšťánek. A já se s jeho slovy plně ztotožňuji.

Pavel Kryštof Novák

Vyšlo ve Znojemských listech, se souhlasem autora přetiskujeme

Svaté věci v nejbližším okolí

*Naproti na stěně mám Kříž a Pietu,
neklekám před nimi, daleko je to k nim.
Kaktus mne zastoupí, vyrazil do květu,
květ co květ na pět hran broušený růženín.*

*Nade mnou oválná Maria s děťátkem,
občas mne slýchává říkávat zdrávasy.
Když ji chci uvidět, dívám se zrcátkem,
někdy jí zavádím žáděrou o řasy.*

*Dvojmo mám růženec na stolku pod lampou,
též zpěvník, medailku, papeže v perleti.
Jestlipak je to klíč, jímž rány uzamknu?
Chtěl bych rád do léta začít si s výlety.*

*U dveří sám svatý návštěvy pozdraví,
oči má veliké jak volek v betlémě.
Víš, jaká to dálka je z Prahy jet do Prahy,
až v nebi společné bydliště najdeme.*

*Když zvednu levici, otevřu sýkorkám,
do jara světnice z obrázku vylétnou.
V krabici s kadidlem shání se po zrnkách,
na chodbě v kropence křídla si protřepou.*

* * *

*U Podlesáku dnesky je větrno a fouká od západu,
na hladině pilně se rozložil veliký včelí plást.
Roztočen topol k obloze přišívá moji hlavu,
Svatou Markétu z výšinky veselý vítr strás.*

*Říkám si, hojnost jsem měl, už nikdá nepokradu,
sám sebou z hříšných dnů snad nenechám se zmást.
Pod mýma nohama kachýnky sešly se na poradu,
přeji si na kraj světa přemístit vodní hráz.*

*Spěchává oblaka jistě jim žádost splní,
odtud až k obzoru se bílé moře vlní,
jak jedna všechny vzlétnou,
nač tady ztrácet čas.*

*K odletu mávám jim a stromy k cestě šumí,
rád vidím anděly, kterak je v dálce krmí,
slyším se prosbu šeptnout,
obslužte také nás.*

Jaromír Zelenka, Básně

Jaromíru Zelenkovi, jehož verše provází Budišovský zpravodaj již řadu let, vyšlo ke konci roku v nakladatelstvích Paseka a Triáda souborné dílo **Básně**. Součástí tohoto souborného díla se stala i sbírka veršů Roztočená věž budišovská, která vyšla jako příloha Budišovského zpravodaje č. 2/2008.

Špalíček ze Staré Říše

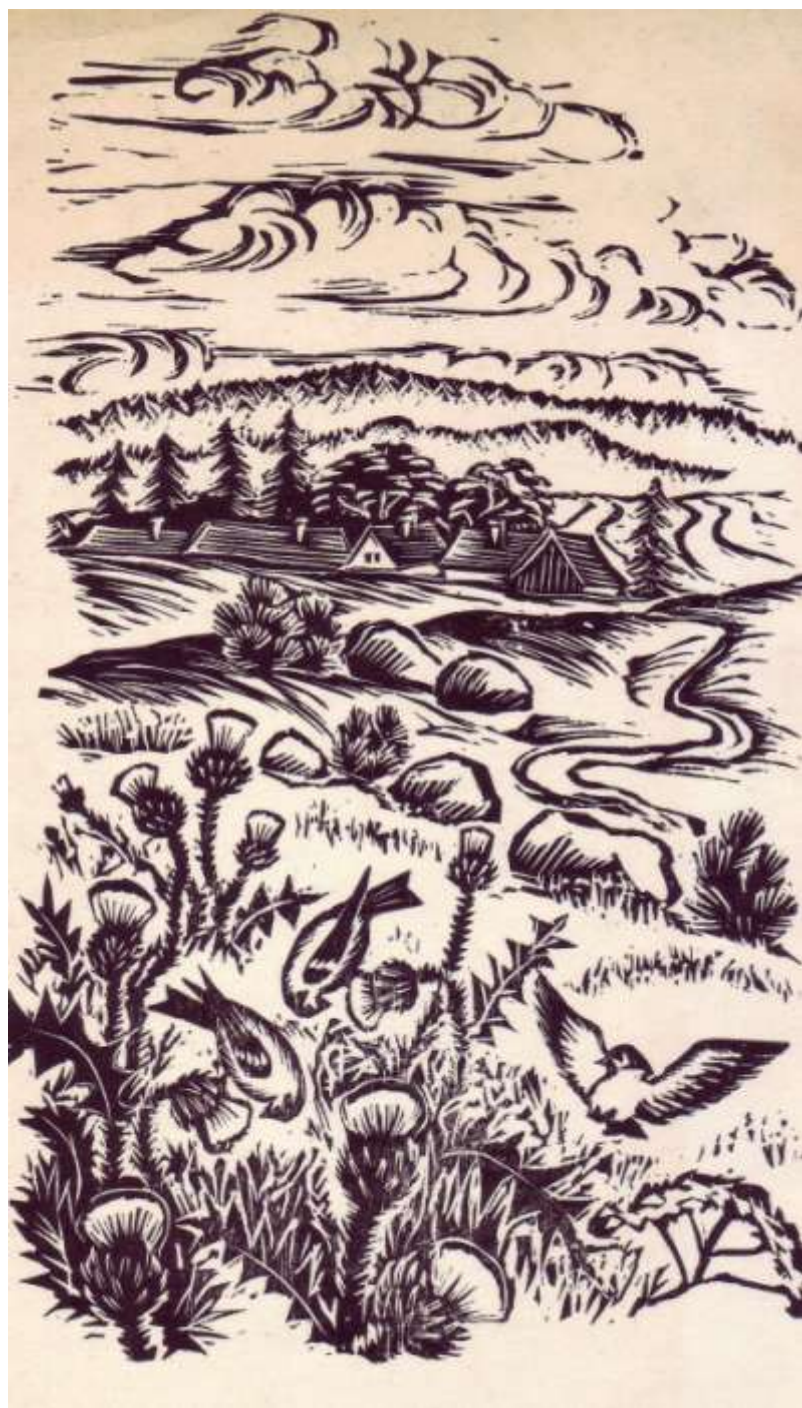
Na mém stole leží špalíček. Dřevo z kmene hrušky, slepený ze tří částí, pečlivě ohoblovaný a zabroušený. Na horní straně je ráznými vrypy vyryta větvička s květy. Právě ta, kterou jsem otiskl na začátku svého vyprávění. Vinětka, kterou kdysi vyryl pan Michael Florian. Kdy a kde byla poprvé použita, nevím. Je to prostý obrázek, nic víc než výplň volného místa na stránce knihy. A přece každý, kdo se o věc zajímá, bezpečně určí autora.

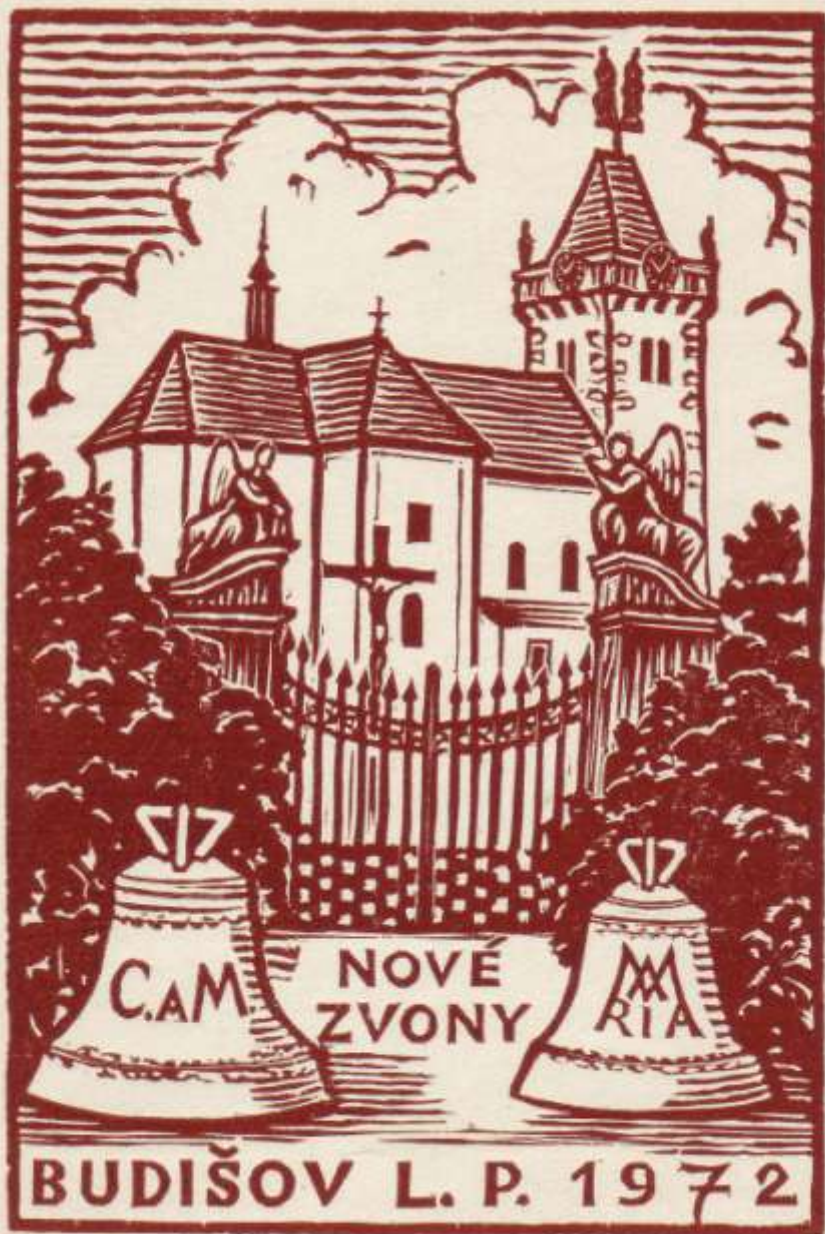
Ten už nebude ohrožován plynoucím časem. Po letech zmizí pamětníci, kteří pana Michaela Florianu znali, jeho prostý úsměv bude zapomenut. Ale jeho dřevoryty, pro svou charakteristickou krásu, budou dále poznávány na první pohled.

Ve Staré Říši, svém rodišti a svém domově, zemřel pan Michael Florian. Už je tomu pět let. Nám zůstávají jen vzpomínky, zvolna blednoucí. Jen vzpomínky? To na laskavého člověka, tichého a mírného. Na jeho stálý úsměv. Ty vzpomínky se vynořují a sílí, když se probírám tím, co po něm zůstalo, jeho dílem, obrázky rytými do dřevěných špalíčků.

Zkušební tisk pro radost sobě i přátelům
Vydáno L. P. 1989

Letos uplyne sté výročí narození staroříšského grafika Michaela Floriana (* 3. 6. 1911 † 25. 2. 1984). Stopy Michaela Floriana zůstaly otištěny i v Budišově, a to díky spolupráci s panem farářem Janem Slabým, kterému svými kresbami dotvářel kartičky vzkazů a přání přátelům a farníkům. V archívu se jich několik, pocházejících z roku 1972, zachovalo a mezi ně lze zařadit i obrázek, který vznikl na počest a jako památka svěcení dvou budišovských zvonů v roce 1972.

Růže z Argentiny

Jára Beneš zase jednou inspiroval naše ochotníky k povedené taškařici s názvem Růže z Argentiny a podtitulem Zlatovlasá seňorita. Plně obsazený budišovský kulturní sál se v sobotu 12. března velmi dobře bavil, nechyběly ani lokálně směřované glosy, které vždy sklízí bouři smíchu. Soubor má kromě vynikajících představitelů hlavních rolí i nekorunovaného krále grimas (Nerez) a jednoho rozeného komika (mixer). A protože tentokrát divadelníci disponovali i jedním proslulým indiánem, nadšení publika neznalo mezí.

Můžeme každému doporučit.

Ostatně, 9. dubna v třebíčském Národním domě můžete mít srovnání, tam s Hudebním divadlem v Karlíně toto dílko představí Jan Přeučil, Jiří Štědroň a další.

Ladislav Dokulil

Děkujeme sponzorům:

Městys Budišov
Paní Věra Doležalová
OVV ČSSD Třebíč
Miroslav Rybníček
Jiří Rybníček

Ochotnický divadelní soubor
BUDIŠOV
o.s.

RŮŽE
Z
ARGENTINY

"Zlatovlasá seňorita"

Režie Zdeňka Maloušková
Hudební režie Tomáš Rohovský

www.zlsab.umas.cz

Růže z Argentiny

světověznámá opereta Járy Beneše

Opereta *Růže z Argentiny* vznikla v roce 1940 a zachycuje příběhy krásných a vášnivých seňork, a říční je každá perla své věkové kategorie. Totiž *las fieri* i o veselích. Tím se vlastně naznačeno, každý a kam se příběh bude ubírat. Sbláznění komedie Jaroslav Beneš a opereta šlechticů Tobiáše Špíglara. Miroslav a Bohan, sláva se nyní opusy v převléčení Prase velké úspěchy, jejich úspěšné harmonie lůžky si totiž rády zasty a obdivem i prostřednictvím filmu. Operety Járy Beneše a jeho šlechticů byly přeloženy do čtyř jazyků a usadilo se mnoho entuziastů jeví. Dalo se jim nejenom na evropských operetních scénách, ale i ve Spojených státech. Jaroslav Beneš se v operetě tvorbu uplatnil především od roku 1931, kdy složil operetu C. K. polní maršálek, podle stejnojmenného filmu. Velký úspěch měla i opereta U svatého Antonína, ve které uplatnil snášení komponovat na lidové a folklorní motivy. Z dalších Benešových děl se prosadila například i *Uštko* (tu je málo desít kusů).

Růže z Argentiny je jedna z nejvýznamnějších a nejzaujímavějších operet Járy Beneše a jeho šlechticů přeložených pod názvem *Prabábá komorní společnost* (nejedná se o hudební komedie a operety), je trochu klávná, ale serózní. Proti světlé operetě a vyrovnanou dávkou humoru, posilování romantiky, snášení a obdivem krásnější a silnější seňorkami. Jsa-li milovky hudební-komedieho retrostylu, vyloučena si a dává humoru seriózní „první republiky“, a říční Paša patří ke své době ke šlégrům.

OSOBY A OBSAZENÍ

Don Ramon d Alvarez, zvaný El Tigro	Milou Klantar
Dolores del Monte, slavnostní eskorta	Drahomira Matoušková
Virginia Heverlová, její teta	Věra Votavá
Alfonso, první exodus v La Plata	Václav Kocina
Paolo Pavez, stálek	Jarmila Ujčková
Hypocito Naves, vrchní gaudí	Jiří Marek
Juanita, jeho dcera	Karolína Matoušková
Jarvis Vopálka, mixer v baru	Miroslav Hytnerák
Morano, vedoucí hotelu	Drahomira Matoušková
Carmenita, zpěvačka	Krása Růžičková
Miguel, starý mládek	Václav Kocina
Lilino, gaučová, tančnice, pesni, zpěvačka, jáni a dny se společností a post.	Maria Svatozná, Karolína Matoušková, Drahomira Matoušková, Maria Tisařová, Milada Suchánková, Pavla Štejn, Jiří Marek, Jaroslav Trnka, František Hložek, Jarmila Ujčková

Text skladby: Ivana Šizlová
Milada Suchánková

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Vážení přátelé, občané Budišovska,

ozýváme se Vám ve Vašem Zpravodaji po třech letech z **Oblastní charity Třebíč**.

Věříme, že většina z Vás zná naše malá červená auta s bílým křížem, symbolizujícím milosrdnou pomáhající lásku. Naše zdravotní sestry, pečovatelky, osobní asistentky a další pracovníci k Vám přijíždějí, aby poskytli službu těm z Vás, kteří potřebujete ošetření, péči, pomoc, podporu, radu...

Nabídka programů našich charitních středisek se za ta tři léta rozrostla o několik projektů rozšiřujících a obohacujících stávající služby. Jsou to například program Druhá šance při K-centru Noe zabývající se problematikou drog, podpůrný sociální program Al Paso pro osoby navracející se z výkonu trestu.

Za významný považujeme také vznik nového střediska s názvem **Domácí hospicová péče**. Cílem pracovního týmu, který tuto službu poskytuje, je všestranná péče o dlouhodobě těžce nemocné nebo umírající pacienty v domácnosti a pomoc a podpora rodinám, které se o tyto své členy starají. Skupinu pracovníků Domácí hospicové péče tvoří lékař, zdravotní sestry, pečovatelky, psychologka, sociální pracovníce, pastorační asistentka. Každý z těchto pracovníků poskytuje službu v rodinách podle jejich individuálních potřeb a přání. Náš lékař řídí ošetřování těchto pacientů v součinnosti s jejich praktickými lékaři a s příslušnými lékaři specialisty. Pro usnadnění a zlepšení péče o pacienty máme k zapůjčení potřebné zdravotnické pomůcky, včetně polohovacích postelí, invalidních vozíků, toaletních křesel apod.

Již po tři roky v celém okrese Třebíč zprostředkováváme **sousedskou výpomoc** tam, kde tradiční pomoc mezi sousedy nedostačuje. Zjišťujeme situaci v obcích, vyzýváme občany, aby se na nás obraceli s žádostí o informace o možnostech našich charitních služeb nebo o sociálních dávkách, o zprostředkování sousedské pomoci. V případě potřeby vyhledáváme v obcích dobrovolníky, kteří by mohli těmto lidem pomáhat. Sousedskou pomocí rozumíme například pomoc v domácnosti, donášku nákupů, obědů, pomoc při osobní hygieně, ohlídání nemocného člena rodiny, doprovod k lékaři nebo na procházku nebo třeba jen přátelské popovídání a povzbuzení.

Prosíme i dnes ty z Vás, kteří byste mohli pomoci někomu, kdo potřebuje sousedskou výpomoc, abyste se přihlásili buď nám, nebo paní inženýrce Janě Švaříčkové.

Další informace o střediscích Oblastní charity Třebíč naleznete na internetových stránkách **www.trebic.charita.cz**

Na Budišovsku jsou našimi dlouhodobými spolupracovníky někteří vaši spoluobčané, kteří pomáhají jednak lidem ve svém okolí, jednak Oblastní charitě Třebíč, zejména při Tříkrálové sbírce. Hlavní organizátorkou je paní inženýrka **Jana Švaříčková**, která zároveň pracuje ve Farní charitě, stará se o sběr obnošeného šatstva, připravuje zajímavé akce pro děti a rodiny s dětmi. Dalšími dobrovolnými pracovníky zejména při Tříkrálové sbírce jsou **Ing. Ladislav Dokulil, Marie Chybová, Josef Chyba, manželé Balášovi, Marie Benáčková, Ivana Dobrovolná, Denisa Mrňová, Denis Jindra, Martina Bednářová, Petra Krčálová, Ing. Vladimír Švaříček, Jiří a Jan Švaříčkovi, Ing. Hana**

Langerová, Ludmila Pospíšilová, Alois Bačák, Marie Bačáková, Bohumil a Jiří Navrátilovi, Marie Krejsková, Jan Krejska, Marie Vítová, Marie Klímová, Anežka Klímová, Veronika Hortová, Eva Rybničková, Marie Čermáková, Věra Kafuňková, Hana Zejdová, Marie Smejkalová. V sousedské pomoci se ochotně zapojuje *Marie Robotková.*

Velice si vážíme všech těchto spolupracovníků a děkujeme jim za ochotu a nasazení v nezištné pomoci lidem v tísní.

Věříme, že naše pomoc Vám, občanům Budišovska, se bude dále rozvíjet také díky velmi vstřícnému postoji pana starosty Petra Piňose a jeho podnětným návrhům spolupráce s Oblastní charitou Třebíč.

Jedním z těchto návrhů je nabídka pana starosty, abychom měli jednou za čtvrt roku v Domě s pečovatelskou službou v Budišově úřední den pro občany Budišovska. Zde bychom poskytovali poradenství o všech službách Oblastní charity Třebíč, přijímali požadavky na výpomoc i nabídky pomoci, věnovali se podle potřeby sociálnímu poradenství, pomoci s vyplňováním formulářů o Příspěvek na péči a podobně.

Také na paní inženýrku Janu Švaříčkovou, která je členkou zastupitelstva v Budišově, se můžete obracet se svými požadavky na výpomoc nebo těžkostmi v sociální oblasti. Ona nám je bude tlumočit a společně budeme hledat pro Vás řešení a pomoc.

Za Oblastní charitu Třebíč Blanka Spilková
tel. 568 408 482, mobil 739 389 138, e-mail pomocvobcich.trebic@caritas.cz

Co se děje ve školce?

Mateřskou školu Budišov v současné době navštěvuje 53 dětí ve věku 2–7 let. Předškolní děti se svými rodiči se v lednu zúčastnily zápisu do první třídy, po vyhodnocení všech kritérií bylo přijato 22 dětí.

Pedagogická činnost mateřské školy je zakotvena ve Školním vzdělávacím plánu (ŠVP). Tematické okruhy jsou zaměřené na lidové tradice, roční období a významné svátky. Pro každého z nás, a hlavně pro děti, jsou nejkrásnější Vánoce. Proto jsme se celý prosinec věnovali přípravě na tyto svátky. Přidali se k nám i rodiče ve „Vánočním tvoření“. Sváteční atmosféru jsme si zpříjemnili besídkou a sladkým pohoštěním.

Únor se nesl ve znamení masek a karnevalových oslav. S dětmi jsme vyráběli masky a výzdobu do tříd. Vše pak vyvrcholilo v karnevalovém rejži pro celou školku. Děkujeme panu Josefu Šabackému, který k této příležitosti věnoval sponzorský dar. Děti si pochutnaly.

V únoru jsme také navštívili zábavný park BONGO v Brně. Všem se atrakce velice líbily, a proto uvažujeme o další návštěvě.

V průběhu roku do naší MŠ pravidelně dojíždí divadlo „Úsměv“ z Brna s představením, které děti pobaví a zároveň ponaučí.

V letošním roce jsme připravili na každé pondělí pro nově příchozí děti „Miniškoličku“, kde děti společně s rodiči poznávají prostředí MŠ. Napomůžeme tím tak lepší adaptaci při jejich nástupu.

Do konce roku nás ještě čeká:	několik divadelních představení
	výlet s rodiči do Westernového městečka
	dětský den
	výlet do ZOO

Budišovská kuchařka

Je to jednak žena z Budišova, která vaří jídla, ale také kniha, která obsahuje budišovská jídla. To na prvním místě jmenované už existuje, to druhé se připravuje. Ovšem pokud nám pomůžete!

Inspirací mi byla obdobná akce z jedné rázovité dědiny na Moravském Slovácku, kde dali dokupy, za pomoci místních kuchařek a hospodyněk i mužů-kuchařů knížku s pokrmy, které jsou pro tento region typické. Obědy, večeře, i snídaně. Má to dva cíle. Zapsat a uložit historické údaje o tom, co se v oblasti Budišova vařovalo a peklo. A také nás nasměrovat na jídla našich předků, protože Budišov, městys na chudém Horácku, nebyla nikdy bohatá obec, jako jsou na příklad na Hané, a přesto se tam zdravě stravovalo. Navíc umírají starší ženy, které si třeba ještě vzpomenu, co vařovaly jejich babky, když přišly z pole, musely narychlo připravit oběd a ještě obstarat dobytek, aby se to pak večer opakovalo.

Recepty, případně vzpomínky na to, jaké to bývalo v budišovském kulinářství, pošlete na adresy: rostislav.tesar@centrum.cz, nebo v písemné formě: Ing. Rostislav Tesař, Vychodilova 12c, 616 00 Brno.

Uvidíme, co se pak s tím materiálem dá udělat... Pokud by to nevydalo na knížečku, mohou se postupně recepty otiskovat v Budišovských zpravodajích.

Ing. Rostislav Tesař

O trpělivosti

Je to protiklad k neklidu. Trpělivé jednání maminky proti překotnému křiku cholerického otce, nebo naopak. Klidná trpělivost šachisty proti dynamice hráče tenisu. Měřítka trpělivosti je pro každého člověka individuální, a obsahuje různě dlouhou spotřebu času na provedení nějakého úkonu. Nejlepší je příklad. Mě luxování bytu nebaví, a tak to udělám podle mého naturelu za potřebnou dobu a dobře. Dle manželky to ale odfláknou, podle jejich měřítek za tuze krátký čas. Že jsem šikovný, to nepřízná! Znáte to taky?

Obdivuji traktoristy, kteří trpělivě brázdí lány kolem Budišova, aby pak mohli zasít a v pozdním létě sklízet, jak jinak, než trpělivě, s kombajnem, řádku za řádkou. Učitele, kteří trpělivě vtloukají, krok za krokem, rok za rokem, do hlavy dětem vzdělání a vychování. Restaurátory, kteří opravují historické památky Budišova. I trpělivé restaurátory, kteří musí denně vydržet dlouho do noci s podroušenými hosty. Houbaře na Brcích nebo rybáře u Horního rybníka, čekající na ten největší úlovek.

A když dojde trpělivost? Rodičům, věřitelům, s již nejmíň desetkrát zahajovanou dietou, nebo s životním partnerem? Následují nedozírné následky. Ale trpělivost přináší i růže, to přece známe. Teď například budou všichni obyvatelé našeho městyse potřebovat trpělivost při výstavbě kanalizace. Ale pak už snad budeme na vždy mít jen upravené ulice, chodníky a zatravněné plochy.

Všem, kdo mi každý rok opakovaně přejí hodně zdraví, peněz a sexuální svježosti vzkazují, že už mi došla trpělivost. Vůbec nikdy to nepomohlo! Proto mi příště pošlejte jen praktické dary, peníze, alkohol a poukázky na benzin...

Ing. Rostislav Tesář

Jak Jan Žižka dobýval Nárámeč

Protože Nárámeč patří k Budišovu stejně, jako (*krásný*) obličej k tělu (*Jitky Válkové*), pošlete jednu z pověstí tohoto krásného kraje. Tentokrát tedy z Nárámče.

Historicky sice není přesně doloženo, zdali slavný jednooký vojevůdce dobyl a pak zničil, jak to bývalo tehdy ve zvyku, rovněž Nárámečskou tvrz. Ale je možno usuzovat, že jeho vojska táhla i naší krajinou.

Když sem došla vojska kališnická, oblehla i tuto tvrz. Ráno Žižka vyslal k vyjednávání parlamentáře, který obráncům sdělil, že pokud nevydají tvrz do doby, než obléhatele uvaří oběd, tvrdě a bez slitování zaútočí. Pobijí posádku a ženy a děti vezmou sebou.

Majitel tvrze, moudrý šlechtic, vyšel nahoru na hlásku, aby se přesvědčil o síle vojska. I uviděl tučty husitských vozů, les hákovnic a cepů se zdál hustý, jako je les v Doubravě. Z ohnišť v táboře husitů se vinul k nebi kouř, který byl tak mocný, že zatemnil i paprsky slunce. Stádo koní se napájelo v rybníku s ostrůvkem, ve kterém se o mnoho století později koupávala s krásnými labuťmi i krásná Jitka Válková, česky nazývaná míška.

Vida tuto přesilu vojenskou, moudře usoudil, že odpor nepočetné posádky by byl krvavým hazardem a jakýkoliv boj předem prohraným.

Šlechtic sešel dolů, nechal otevřít masivní hlavní bránu a ujistil Žižku, že se tvrz vzdává bez boje.

Jeník Žižka ale rozhodl trochu jinak. Umožnil sic lidem a zvířatům odejít, ale tvrz nechal rozbořit, věda, že ji později mohou využít jako svoji základnu nepřátelé kalicha.

Nařídil do kamenné tvrze střílet tak dlouho, až si byl jistý, že je k nepotřebě. Potom sešikoval svoje voje a odtáhl směrem k Příbyslavi, kde potom zemřel. To se psal rok 1424.

Jestli to tak skutečně bylo, nebo jinak, to se nikdy nedovíme. Jisté však je, že tvrz vznikla v roce 1373 a kolem její zbořeniny dále žijí ve svých domácích potomci moudrého šlechtice a jeho poddaných. A hlavní náramečskou třídu lemují kamenné ruiny tvrze s krásně zachovaným kusem kamenného záchodu.

V této krajině, požehnané bohy, která nám poskytuje duševní obrodu i chléb náš vezdejší, klid a mír k žití, nechceme už žádné kazisvěty. Ať se zde dál rodí královny krásy, sportovní talenty, umělci a dobří lidé navěky věků...

Náramečským spoluobčanům věnuje Ing. Rostislav Tesař

Měl ve středověku Hodov své pohřebiště?

Ve vlastivědě moravské velkomeziříčského okresu, kterou r. 1907 sepsal Augustin Kratochvíl, se v kapitole o obci Hodov můžeme dočíst: „Na Krchůvku pochovávali za dob, kdy budišovský farář odepřel pochovávat v Budišově, pro neplacení desátků.“

Místo „Krchůvek“ se nachází asi 1,5 km za Hodovem, na lesním pahorku, nedaleko cyklostezky k Vlčatínu a rudíkovskému nádraží. Dnes, po 550 letech, nemůžeme v těchto místech spatřit nic, co by připomínalo staré pohřebiště. Podle pověsti řádil v roce 1459 v českých zemích mor, na který v Hodově zemřelo hodně obyvatel, proto pohřebiště umístili do tohoto místa značně vzdáleného od vesnice, aby se epidemie dále nešířila. Pohřbívali zde chudší lidi, bohatí zaplatili budišovskému faráři desátek a mohli být uloženi na hřbitov v Budišově.

V roce 1459 se majitel Budišova Beneš z Boskovic soudil s Janem z Pernštejna o 200 hřiven grošů. Ten svým lidem z Hodova poručil, aby nedávali desátky budišovskému faráři a dokonce je brál sám a bráti dopouštěl. Pro neplacení desátků byli Hodovští dáni do církevní klatby. Pojem „církevní klatba“ označoval nejprísnejší církevní trest. Klatbu mohli uvalit na neposlušně ovečky nejvyšší duchovní pastýři, především papež a arcibiskupové. Zveřejnění postihu se obvykle ujímal farář příslušný bydlišti provinilce. Akt prokletí se odbýval s příznačnou středověkou teatrálností. Kněz na kazatelni či před hlavním oltářem přečetl ortel. Zvony zvonily, svíčky hořely, avšak po vyhlášení klatby kněz svíčky zhasil, zpřelámal a hodil na zem. Někdy se ve směru zatracencova příbytku házely tři kameny opovržení. Klatbou byl hříšník vlastně vyobcován z křesťanského stáda. Nesměl vkročit na svěcenou půdu, přijmout svátost oltářní, neměl právo na křesťanský pohřeb. Pro ostatní věřící platil příkaz neprodat provinilci ani stravu, ani doušku, ani jiné lidské pomoci. Klatbu bylo možno ze ztraceného sejmout, jestliže se dal na pokání.

Beneš z Boskovic se proto s Janem z Pernštejna v Prostějově domluvil, že první se postará, aby klatba byla zrušena, druhý, že se desátky budou platit. Jan z Pernštejna slovo nedodržel, proto byl znovu žalován o 60 kop grošů, neboť desátky bral sám. Podobně další majitel Hodova Jaroslav z Lomnice na Meziříčí bral r. 1463 v Hodově desátek, který patřil budišovskému faráři. Beneš z Boskovic ho r. 1464 zažaloval o 60 hřiven grošů. Konečně se obě strany r. 1466 domluvíly, že Jaroslav z Lomnice má dát loňský desátek v Hodově sklizený faráři v Budišově nebo zaplatit 15 kop grošů.

Sepsáno podle:

Vlastivěda moravská velkomeziříčského okresu, autor páter Augustin Kratochvíl 1907

Toulky českou minulostí (2. díl), autor Petr Hora – Hořejší, 1997

Poděkování náleží panu Večeřovi, kronikáři Hodova, panu Aloisi Pospíšilovi z Hodova a Ing. Hortovi

Josef Mikulášek

Křížový kámen – byl, už ale není

No, možná to budou už tři roky, co jsem se dozvěděl, že nedaleko obce Zahrádka se zachovala kolomazná mísa. Tenkrát tam byl polom, spousta popadaných stromů, a tak mně znalec místních poměrů rozmluvil po míse pátrat. Mezitím jsem dostal tip na další kolomaznou mísu v tomto okolí u Častotic, kterou se nám s kamarády podařilo objevit. Bylo to dost obtížné, jelikož byla celá zarostlá trávou. Zaměřili jsme ji, nafotili, nakreslili a znovu zahrabali hlínou a upozornili na ni starostu.

V dubnu 2010 jsem starostu navštívil. Na otázku po památných kamenech a kolomazných mísách chlapsky přiznal, že to není jeho parketa. O míse jednali, ale protože se nachází na soukromém pozemku, nemůžou s mísou nic dělat, prý se mám na vlastníka obrátit sám. Našel jsem ho asi kilometr od obce. S vnučaty rozřezával motorovou pilou kmen stromu na špalky, které nakládali na korbu vlečky, ve vzduchu byla cítit úžasná vůně dřeva a smoly.

Po oslovení mi pan N. vyprávěl, že když byl malý, mísa už svému účelu nesloužila. Ví o ní – nechají ji tak, jak je. Rozvyprávěl se o starých úkrytech pod domy – tzv. lochy. Nakonec mě překvapil: „Ptal jste se na nějaký památný kámen, o jednom jsem věděl. Byl na cestě mezi Zahrádkou a Pyšelem a byl na něm vytesaný kříž – já vám to radši namaluju.“ Vzal si klacík a začal čírat v naplaveném písku na lesní cestě. „Tady je Zahrádka, jedete na Pyšel, zde napravo odbočka k hájence, pole a lesík. V těch místech byla mez a u ní kámen ležel. Velkej tak 1 × 1 m, s křížem. Jestli měl kříž jedno, nebo dvě ramena, to si již dnes nepamatuju. To víte, tenkrát jsem byl osmnáctiletý jinoch, dneska mám 72 let. Vo tom kameni jsme si povídali s panem D. ze sousední vesnice, ten měl přes vosumdesát.“ Po chvíli pan N. pokračoval: „Ta mez už dávno neexistuje, kousek níž býval rybníček, ale ten si ani já nepamatuju, zůstala po něm jenom malá hrázka. Tenkrát se povídalo, že jeden sedlák tudy vezl na voze velkou kopu vápna a asi zapomněl dát ráno koňům napít, to se občas stávalo. Žízňiví koně uviděli hladinu nebo ucítili vodu, začali se chovat jako šílení a nedali se kočírovat. Nakonec sedlák s povozem a fúrou vápna skončil v rybníčku. Ale jestli to mělo spojitost s tím křížovým kamenem, to opravdu nevím.“

Při cestě nazpátek jsem v Zahrádce zazvonil na osvědčené adrese. Po dotazu na místní kolomaznou mísu mi syn známého ukázal, kde ji mám hledat. „Při jejím hledání to chce trpělivost a trochu štěstí, před třemi lety tam určitě ještě byla,“ mi řekl při odchodu. Více jak dvě hodiny jsem doporučenou lokalitu procházel. Vyplašil jsem lišku, našel srnčí lebku, parůžky, ale mísu ne. Vybavilo se mně, v té chvíli, vyprávění kamaráda mineraloga. Jeho kolega, už po několikáté bezvysledně procházel pole u Slavic, hledaje vltavíny. Nedaleko zastavilo auto s pražskou poznávací značkou. Řidič „hledáče“ chvíli pozoroval, pak vystoupil z auta a ptá se, cože tam ztratil. „Nic, hledám vltavíny.“ „Co to je a jak to vypadá?“ Po vysvětlení Pražák odhrnul špičkou boty hlínu, ohnul se pro něco a podává to mineralogovi se slovy: „Něco takového?“ V ruce držel velký vltavín.

Při cestě ze Zahrádky na Pyšel mi to nedalo a já se pokusil najít místo, kde měl být, podle vyprávění, křížový kámen. Nebyl tam, ale podle nákrasu v pisku stála v tom místě osamělá nádherná borovice. Nemohl jsem od ní oči odtrhnout a zároveň snil, že se přece jenom tato vzácná památka objeví.

Emanuel Nožička, Ilustrační kresba Jan Horký

Jazykový vokýnko

Dnes (a v následujících číslech) se budeme zabývat další velkou skupinou lidové mluvy, to jest slangy. Vynecháme slang politický, který se velmi přizpůsobuje době a je velmi proměnlivý a nesnadno uchopitelný, na rozdíl od jiných slangů, kde se výrazy dědí po několik generací. V naší politice lze slyšet takové výrazy jako *legislavance*, *diskrepance* nebo dnes módní (a velmi ilustrující) slovo *dehonestace* (vše *no comment*). Slovo *kočkopos* se sice užívá obecně, ale přece jen nejvíce zdomácnělo (i ve tvaru *kočkoposidní*) v mluvě našich politiků. My se však budeme zabývat slangy méně extravagantních lidí, například zločinců.

I. argot

Mluva osob, které mají problémy se zákony, zvaná argot, je vlastně prapůvodem slangů. Tito lidé v rámci utajení své činnosti (zejména před policií) začali používat různé náhrady těch slov, kterým neměli nezúčastnění porozumět. Zprvu se používala běžná slova, která měla v daném případě jiný význam, ale používalo se i zkratky, zkomolenin a leckdy i vtipných příměřů a podobenství... ostatně, posuďte sami.

Výrazy ilustrující život podsvětí jsou obzvláště zajímavé: *Nabourat zpěvník* (nafackovat), *pohladit zpěvník* (dát pohlavek), *baněro fintěro* (ošidit o peníze), *kséres* (křik, hádka), *betlém* (podvod), *angelit* (žebrot), *kohout* (oheň, požár), *ajntyplunk* (vloupání), *mlejn* (soud), *rozlit* (přiznat se), *hotel* (vězení), *fábor* (mnohaleté vězení).

Často se zmiňují peníze – *helichy*, *granty*, *sázava*, *cejn*. *Cejna* byla dvacetikoruna, zatímco desetikoruně se říkalo *rukáv*. Minulý čas je na místě, výrazy jsou většinou prastaré. Jak moc jsou které ještě aktuální, nemohu posoudit, v onom prostředí jsem se nikdy nepohyboval.

Peníze v této komunitě slouží zejména pro její životní potřeby, jako *švitorka* (kořalka), *outrata* (hospoda), *doga* (prostitutka), někdy i *zuban* (chléb), *puma* (knedlík), *šify* (boty), *bachora* (peřina).

Malebná označení mají též různé osoby, jako *flákotář* (řezník), *bacila* (nehezká dívka), *helfna* (dotěrná dívka), *rafna* (zlá žena), *šklebede* (ošklivý), *dojmutý* (opilý), *ošklibr* (mizera), *hrouda* (idiot), *balabach* (venkovan).

2. světská hantýrka

Některé výrazy argotu pocházejí z romštiny. Více jich obsahuje další původce slangů, tzv. světská hantýrka, kterou používali cirkusáci, kolotočáři, potulní řemeslníci, žebrační a vůbec veškerá tulácká obec. Mezi kočovníky zcela zákonitě zaujímá romština nikoliv nepodstatné místo. Leckdy se tento žargon prolíná s argotem. Např. *mák* znamená hlupák, v argotu pak venkovan v Praze. *Helichy* jsou totožné.

Co se týče romštiny, je to zdroj pro světskou mluvu poměrně bohatý. Výrazy jako *čórovat* (krást – srv. hantec), *rovelit* (plakat), *ačelit* (zůstat), *baštardo* (zlý) jsou výmluvné. Ale svěštěti pro své výrazy vycházeli i z různých jiných jazyků.

Spříznění s argotem vyjadřují i mnohá označení slov z prostředí podsvětí, např. *klepač* (revolver), *hácha* (krádež), *alík* (detektiv), *pukavel* (doznání).

Označení osob jsou libozvučná – *latyngr* (advokát), *husták* (starosta), *masinger* (řezník), *mušínka* (stařena – etymologie je zjevná), *vlastník* (otec), *sovák* (manžel), *sovka* (manželka), *čávata* (děti), *kubisrálek*, *dylina*, *narvalo* (hlupák).

Světský slovník obsahuje mnoho výrazů. Z těch zajímavějších uveďme ještě *pidata* (hodinky), *zujka* (bota), *brebenta* (kořalka), *chmelit* (pít), *pimangere* (cigareta), *kracaváček* (flašinet), *kydnout* (dát), *vkydnout* (vložit), *chyndit* (kálet), *kúlo* již známe z minula (*kulový*).

3. teenager-slang

Zatímco předchozí dva slangy, přestože se dají označit za předchůdce ostatních, nemají dnes na naši mluvu podstatný vliv, další je naopak velmi aktuální a bude ovlivňovat obecnou češtinu čím dál více. Jedná se totiž o mluvu, kterou používá dorůstající mládež, v literatuře označenou jako „slang mladých“. To však není moc přesné označení (výraz mladý je velmi relativní). Použit české označení „slang - náctiletých“ je dost nehezké (Word to také podtrhl) a navíc nepřesné (označuje věkovou skupinu už od 11 let). Pro přesnější určení věku mluvčích (13 až 19 let) musím použít, ač nerad, rovněž nehezký a navíc nečeský (textovým editorem však akceptovaný) termín „teenager-slang“. Naše mládež (říkávalo se též *rybízci*, odmítám také výraz pubertáči – kdy končí puberta?) užívá zejména v poslední době velmi specifickou mluvu. Zdálo by se, že jim stačí několik málo slov, kterým dominují výrazy *hustý*, *humus*, *humáč*, nebo *kúil* (značí něco poněkud jiného, než anglické cool) – všechny tyto výrazy nemají v češtině ekvivalent. Následující řádky nás však poučí o tom, že tento slang je nebyvale rozsáhlý, květnatý, místy i libozvučný a především plný vtipu a humoru, ač leckdy dost černého (zejména pokud se týká označení osob jim věkově značně odlehlých). Je třeba se o něj zajímat, protože brzy bude mnoho takových výrazů součástí běžné hovorové češtiny.

Označení osob je zrovna ukázkou drsnějšího humoru našich mladých, ale tak to je: *čajka*, *křépa*, *luskna*, *hulajzna* (dívka), *veka*, *borka*, *bábovka*, *kotletka*, *roštěnka*, *flaksa*, *slanina*, *žička*, *lasička*, *šřáva*, *perspektivní řezivo* (hezká dívka), *makareny* (dívky), *bahan* (pohledný chlapec), *hadži* (věrný hoch), *kvido* (šprt), *barbín* (domýšlivý mladík),

vorvaň (neohrabanec), *škleboun* (dítě), *choroši* (rodiče), *fosils* (prarodiče), *prskavka* (tchýně), *stínová tchýně* (matka přítelkyně nebo přítel), *flojdi, fízbojs* (policisté), *čertíci s mikrovlnkou* (policisté s radarem), *metronom* (revizor MHD), *chlupodravec* holič, *čapek* (brankář), *mako jako pako* (workoholik), *hujer* (horlivec – podle filmu o Marečkovi), *ikváč* (inteligent), *dásnič* (vysmátý člověk), *lama* (začátečník), *hůlkoplaz*, *alien*, *kyslíkář* (důchodce), *blikon* (brýlatý člověk), *bast'och* (tlust'och), *úkáčko* (ukrajinec), *lachten* (jezdec na snowboardu).

Ani ostatní výrazy nepostrádají osobitý humor: *kalafuny*, *žbudlíky*, *šqarky*, *smajlici*, *vata*, *škvára* (peníze), *šupina* (mince), *kavka* (koruna), *čento* (stokoruna), *pětibába* (pětistovka), *kolík* (tisícovka), *berousek* (výplata), *lanýž* pivo, *gábina* (pivo Gambrinus), *lampa* (velký panák alkoholu), *žraso* (jídlo), *poblifka* (polévka), *tlamesupe* (držková polévka), *pikador*, *horkej čokl* (párek v rohlíku), *záhlodek* (zákusek), *špalek*, *dramo*, *džambaro* (cigareta), *archa* (kolej, ubytovna – patrně útočiště zvířat), *vopruzov* (škola), *chlorák* (koupaliště), *krtek* (metro), *socka* (MHD), *bekendó* (čepice), *eurokorčule* (moderní boty), *kompost*, *kompíšťák*, *databox* (počítač), *vočmen* (videokamera), *výcvak* (fotografie), *founek*, *hedmáč*, *dudlyfon* (mobil), *hodit drát* (telefonovat), *kólni* (zavolej), *písnout* (poslat SMS nebo e-mail), *sosnout* (stáhnout z internetu), *teleskopy* (brýle), *fojrklacky* (berle), *fikny* (nůžky), *čmáry* (make-up), *vember* (hlava), *čuchometr* (nos), *bambuch*, *bečár* (břicho), *blatouchy* (velké uši), *fojrmušle* (hlemýžď), *ucholapka* (vtíravá melodie), *hustec* (totéž co *hustý*), *hukot* (překvapivý), *rufus* (super), *hotovson* (vyřízený), *dardy* (výborný), *juky*, *bahamy*, *ouklend* (pohoda), *kůlna*, *koudel* (zábava), *soda* (silný zážitek), *mrusk* (polibek), *čekovat* (omrknout), *uchat se* (smát se), *vybobkovat* (použít WC), *zkroutit nožku* (tančit), *Šalíngrad* (Brno).

Omlouvám se za poněkud rozsáhlejší výčet příkladů, ale i to je jen nepatrný zlomek velmi bohatého slovníku teenagerů.

Více najdeme například na stránkách:

<http://studiopet.webnode.cz/news/slangy-a-hlasky>

<http://flamendr.cz/slang-mladych>

<http://www.mamutik.estranky.cz/clanky/blbosti/slang-dnesnich-pubertaku.html>

a mnoho dalších.

4. slang drogový

S výše uvedenými žargony velmi souvisí slang uživatelů drog. Tento slang je velmi užíván i tedy mladými lidmi, neboť věkový průměr *toxiků* (narkomanů) se v poslední době bohužel snižuje. Takže (naštěstí jen obrazně) uchopíme *brkoko* či *žorž* (cigareta marihuany), případně *pumpu* (injekční stříkačka), a *sjedeme se* nebo si *bouchneme* (nebo snad radši ne) následující zboží (drogy):

Majoránka, *maruška*, *mařena*, *tráva*, *kytka*, *seno*, *roští*, *kapradí*, *hůlo*, *jetel*, *hnůj*, *gandža*, *lampa* (marihuana), *haš*, *šit*, *suchý* (hašíš), *héro*, *herodes*, *há*, *háčko*, *čoko*, *kedr*, *kedra*, *šutr* (heroin), *kokš*, *kokeš*, *káčko*, *puď*, *cukr*, *sníh* (kokain), *perník*, *peří*, *pěčko*, *píko*, *smah*, *smažo* (pervitin), *ěčko*, *kocác* (extáze), *kyselina* (LSD), *alguška*, *áčko* (algeny), *diák* (diazepan), *roháč*, *erko* (rohypnol), *spíd* (amfetamin), *emko* (morfin), *subáč*, *esko*, *eso* (subutex), *mei'ák* (metadon), *techo* (toluen), *houba*, *houbička* (lysohlávká).

Dnes to bylo spíše *Vokno*, ale u slovníku mladých se jedná i o obecnou češtinu (či spíše její budoucnost). Tento i jiné slangy uvedené zde i v příštích pokračováních, dokumentuje zejména literatura:

Hugo Jan, Dr. a kol., Slovník nespisovné češtiny, Maxdorf, Praha 2006
Hubáček, Jaroslav, O českých slanzích, Profil, Ostrava 1981

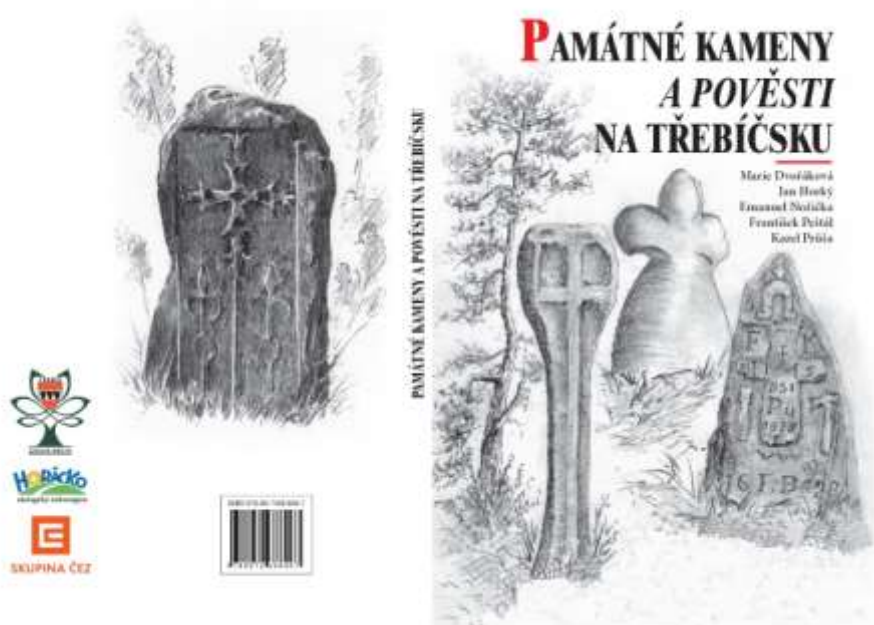
Ladislav Dokulil

Pozoruhodná kniha

Začátkem tohoto roku vydalo třebičské vydavatelství knihu Památné kameny a pověsti na Třebíčsku, jejímiž autory jsou Marie Dvořáková, Jan Horký, Emanuel Nožička, František Peštál a Karel Průša.

Výsledkem mravenčí práce autorů je, na poměrně rozsáhlém území, zmapování památných kamenů, přiřazení pověstí a vyprávění, která se předávala z generace na generaci. Součástí textové části jsou barevné fotografie jednotlivých kamenů a jejich celostránkové kresby.

Jména některých autorů knihy nejsou čtenářům Budišovského zpravodaje neznáma. K jeho stálým přispěvatelům se již zařadil Emanuel Nožička a obohacením nejednoho čísla se staly kresby Jana Horkého.

ZE SVĚTA

Ze zápisníku

Po stopách československých letců v Anglii

V loňském roce spousta Budišováků navštívila Londýn a neváhali uveřejnit svá fotografická dílka na facebooku. Po vyfocení světově nejznámější hodinové věže přezdívané Big Ben přešli řeku Temží a vrhli se na nejvíce vydělávající světovou turistickou atrakci číslo jedna Londýnské oko. Neváhali zaplatit 558 Kč za vstupné a rozhlédnout se z výšky 135 m po historickém Londýně. Pokud by se vydali opačným směrem a nepřešli řeku Temží, za pár minut chůze by je uvítalo westminsterské opatství. I zde je vstupné vysoké, 480 Kč, je to však kus anglické historie, až po současnost. Chrám se používal nejen k církevním účelům, ale také ke korunovaci, královským svatbám, pohřbům a je zde také umístěno korunovační křeslo. Rovněž jsou zde počínaje **Jiřím II.** pohřbeni všichni britští panovníci. Mezi zajímavé osobnosti bych ještě zařadil hrobku **Charlese Darwina** a **sira Isaaca Newtona**. A snad pro Brity nejdůležitější hrob neznámého vojína, na který, jako jediný v celém opatství, se nesmí šlapat.

Czech Memorial Abbey

Vyjdete-li na nádvoří opatství, nejdříve si všimnete svěžího, na krátko stříženého trávníku a poté spousty náhrobků a desek umístěných na venkovních zdech. Jeden koutek je také věnován padlým vojákům. Po chvilce hledání můžete s hrdostí stanout u památníku, který vzdává hold československým vojákům a letcům, bojujícím **ve druhé světové válce**. Byl instalován v roce 1993. Text na desce hlásá: Na památku všem členům Československé armády a vzdušných sil. Kdo přišel jako cizinec do této země a zemřel při její obraně a pro svobodu Evropy 1940–1945. Na levé straně desky je další symbol vlasti, kmen lípy s listy. Hned v sousedství najdete také pamětní desku vojáků, kteří se bojů účastnili ve větší míře. Především piloti z **Polska, Nového Zélandu a**

Kanady, v menší míře z Belgie, Austrálie, Jižní Afriky, Francie, Irsko, USA, Jamajky, Palestiny a Jižní Rhodesie.

Chtěl jsem sem ještě vložit tabulku, kde byly počty zahraničních letců, ale nikde jsem ji nenašel, jen vím, že nejvíc bylo Poláků, asi 120, druzí byli Čechoslováci, asi 86.

Nultý poledník

Meridian Greenwich

Každé malé dítě ví, že slunce vychází na východě a zapadá na západě. Někdo má kytaru ze země vycházejícího slunce, jiný má auto ze západu. Kde však končí východ a začíná západ, se lidé domluvili až na Mezinárodní konferenci o poledníku. Konference, která se konala na žádost prezidenta USA Chestera A. Artura, byla v říjnu 1884 ve Washingtonu, DC ve Spojených státech, rozhodovala o stanovení nultého poledníku na

světě. Tenkrát se dohadovali Angličané, kteří chtěli mít tuhle svislou čáru, vedoucí od severního až k jižnímu pólu, přesně přes Londýn, a Francouzi tvrdili, že to pravé místo je zase v Paříži. Tenkrát karta padla na jih Londýna, místo, které se jmenuje Greenwich. Od roku 1675 je zde královská observatoř. Protože jsem tohle místo ještě nikdy nenavštívil, rozhodl jsem se vydat k večeru na toto turisty tolik vyhledávané místo a také si udělat fotku u nerezové skulptury, jejíž polovina je na východě a druhá na západě.

Byl krásný teplý letní večer a já jsem projel přes rozlehlý park, přes prázdné parkoviště a zaparkoval pár metrů od té slavné nuly. Patřím ke střední generaci a tak mně za ta léta utkvěla v paměti různá přísloví „důvěřuj, ale prověřuj“, „čert nikdy nespí“, „tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu...“ a „kdo hledá, ten najde“. Dal jsem si na krk foťák, do kapsy GPS navigaci, aby mně ji neukradli jako poslední, když jsem ji zapomněl na okně. Zamknul jsem auto a lehkým letním krokem jsem se vydal na to místo zvané „poledník“. Spoušť párkrát cvakne a dá se říct, že mám splněno. Ještě vytahuji z kapsy navigaci, abych zkontroloval, jestli ukazuje správně. A ejhle, tady je rozdíl několika vteřin. Pořídil jsem tedy i fotografii displeje s malou odchylkou s vědomím, že každý přístroj se musí zkalibrovat, aby správně fungoval. Vydal jsem se směrem na východ hledat svoji „nulu“. Našel jsem ji asi po 150 m na asfaltové cestičce v parku, kde zrovna paní venčila psíka. No dobrá, i tohle jsem vyfotil a vydal se na cestu, zpět do hotelu. Cestou mně vrtala hlavou odchylka od poledníku, navigace ukazuje i čísla popisná na domech, není přece možné, aby byla nepřesnost tak velká.

Když jsem dorazil na hotel, zadal jsem na Google maps souřadnice, ktreé jsem vyfotil. Šipka ukázala přesně na cestu v parku, tedy 150 m na východ od památníku. Proč se denně tisíce turistů fotí na místě, kde ve skutečnosti poledník není? Jak řekl jeden můj příbuzný „svět chce být klamán“.

Nicméně výlet do Greenwiche si udělejte, čeká vás tam rozlehlý a krásný park a muzeum zdarma. To, že se „fotíte na cizím hrobě“ přece nevádí. Ne každý je takový šťoural jako já.

Jára Cimrman spatřen

Právě dnes, v den uzávěrky zpravodaje, mně volal kamarád z malé vesnice Inverkeithing ve Skotsku, jen několik mil severně od hlavního města Edinburghu. Ze sousedního vchodu vidí často vycházet starou ženu, která však vypadá částečně jako muž. Venčí na vodítku psíka. Nevěnovali této osobě příliš velkou pozornost, až do té doby, než si všimli jizvy na tváři ve tvaru písmene T (Jára Cimrman se poranil jako malé dítě na tváři o traverzu). Žena mluví anglicky s americkým přízvukem. To se asi Jára snaží skrýt česko-německý akcent. Jára říkával, že žádný z nás tady nebude věčně, avšak dlouhověkost byla u Cimrmanů běžná. Otec zplodil Járu v osmdesáti letech. V létě se chystáme kamarády ve Skotsku navštívit, tak věřím, že v podzimmím čísle zpravodaje vám budu moci poskytnout podrobnější informace.

Petr Kosina, Macclesfield

Z PŘÍRODY

Zahradníkovo okénko

Také se letos tak radujete z jara a těšíte se z každého slunečného dne? Loňská zima celé naší rodině připadala obzvlášť dlouhá, vzhledem k opakovaným rýmám, kašlům a virózám se nám nedostávalo nasbíraných bylinek. Jak se tak dívám na náš bylinkový záhon, potřeboval by pořádnou údržbu. Máta a meduňka se nekontrolovaně rozrůstají a utlačují mateřidoušku, tymián, ale i šalvěj. No nevádí, rýč to spraví a utlačené bylinky zpátky dorostou své ztracené pozice. Na řadu přijdou zahradnické nůžky, mimochodem v zimě byl čas, takže jsou předpisově nabroušené, promazané a vyleštěné, bylinky sestříhneme nízoučko nad zemí, aby krásně obstály. Levandule, ta vzácná připomínka Středomoří, potřebuje též sestříhnout, asi na 8 až 10 cm, aby se nám v létě odvdělila stříbrnou barvou listů a modrou záplavou květů za vůňku z dálky vonících. Blízko levandulí rostou moje milované růže. Zima jim dala zabrat, ale nedaly se, pupeny mají krásně nalité, a tak s lehkostí spočítám 3 až 4 a zbytek výhonu ustříhnu. U drobnokvětých růží jen upravím velikost, tvar a vystříhnu staré výhony. U růží popínavých odstříhnu zbylá květenství a upravím, aby nikomu nepřekážela a rostla jen tam, kde mají být. Trvalky začínají vykukovat, některé dokonce už nedočkavě kvetou a já vítám každý kvíteček. I na trvalkovém záhoně musím rýčem usměrnit bujně rostoucí trvalky, aby neměly krásné, drobnější, měly své místo a mohly se rozrůstat.

Listnaté keře, měnící se v každém ročním období, zastříhnu a upravím, abych ještě více podtrhla jejich přirozený habitus – tvar, případně upravím výšku, aby nekazily výhled. Ovšem na některých, jako je např. komule, si dám zvlášť záležet, ta se musí seříznout 15–20 cm nad zemí, aby v brzkém létě vykvetla do krásy.

Jehličnany důkladně prohlédnu, zda nemají nějakého škůdce (puklice, štítenky, mšice), či chorobu (sypavka, padlí...). Nalezené choroby i škůdce se snažím co nejrychleji odstranit, již existují postřiky, které neškodí přírodě a přitom pomáhají odstranit nežádoucí škůdce, některých se ale nezbavíme jinak než chemickými postřiky. Určitě jimi neplýtvám a už vůbec nestříkám zbytečně, všichni musíme chránit životní prostředí a hýčkat si naši krásnou Vysočinu. Velikost, případně tvar u méně vzrostlých jehličnanů upravuji koncem školního roku, vylamují či zakracuji čerstvě narašené mírně pootevřené letošní přírůstky.

Na co jsem zapoměla? Přihnojit. Specializovaných hnojiv mám ve sklepě v bedýnce pěkně v suchu celou řadu, opět si vybírám ty šetrnější s různými granulovanými hnojivy, případně s guánem. A nakonec perlička na záhonech – nová, voňavá mulčovací kůra. Zakryje záhon, zabrání vypařování, omezí klíčení plevelů... „Pocukruji“ kůrou všechna volná místa, poslední pohled, zda je vše v pořádku, zametu cestičky a utíkám si uvařit kávu, abych si na chvíli mohla sednout do zahradní houpačky, než se setmí a vychutnat si tu pohodu a načerpat energii z právě se probouzející přírody.

Molnárovi

Další strom padl

Jeho kmen tvořila v podstatě jen kůra. A ještě v něm byly díry. A navíc v něm byly chodbičky po dřevokazném hmyzu. A také větve byly suché a padaly.

Lípa na hřbitově už to asi měla za sebou.

Čekat, až takový strom dostane listí a první větší vítr jej shodí na pomníky nebo dokonce na návštěvníky hřbitova, se nedá. A proto po posouzení odborníků musel 16. března 2011 dolů.

Místo pařezu po něm zůstal prsten.

Čest jeho památce!

V Budišově odpad třídíme

Již potřetí za sebou se stal městyš Budišov vítězem boje za tříděný odpad. Porazili jsme i všechna města (např. Třebíč, Náměšť n. Osl. a můžeme pokračovat v úsilí o další úspěchy.

SPORT

European champion from BudiSHOW

S Petrem Svobodou jsme prožívali takovou houpačku. Jeli jsme za ním do Prahy, ale neviděli jsme jej, zasáhlo zranění. Pak jsme jej vítali s bronzem z Turína (BZ č. 1/2009), ale v Barceloně zakopl a ztratil vyhraný závod. Oprávněně jsme tedy čekali zhoupnutí na tu lepší stranu.

Sedli jsme si před bednu a řekli si: BudižSHOW

A byla. Po loňském (nebojme se to přiznat) zklamání jsme se letos konečně dočkali. Budišov je rodištěm mistra Evropy!!!

Petr Svoboda v Paříži neměl konkurenci. Již v semifinále ukázal, proč je v Evropě neporazitelný. Dokázal zaběhnout nejlepší čas, přestože při doběhu do cíle už jen vyklusával, za ním nikdo. Nebýt loňské zkušenosti, bylo by nám jasné, že zlato neunikne. Ale... znáte to.

Zdroj: Top Athletics / Aleš Graf

Poprvé nás ve finále zamrazilo, když se Petrova noha trošku víc otřela o překážku, až spadla (ta překážka) – vzpomínka na Barcelonu ještě nevypřehala. Potom chvíle napětí, když svůj běh stabilizoval a začal nezadržitelně zrychlovat. Pak už jen narůstající radost, nezavršená výbuchem nadšení, ale chvílemi nejistoty. Petr vyšlápl z dráhy – a nervózní úvahy komentátorů nás nějaký čas udržovaly v napětí. Případný zásah rozhodčích by byl příliš zdrcující. Podle pravidel však běžec může na rovině šlápnout mimo dráhu, pokud nikoho neomezí v jeho cestě k cíli. A Francouz, ač to v zoomu kamery tak nevypadalo, byl přece jenom na poměry sprintů dost pozadu.

Zdroj: Top Athletics / Aleš Graf

Ve finále už doklusat nešlo, přestože zase za ním nikdo. Při pohledu cílové kamery jsme si dobře všimli, že cílem proletěl osamocený Petr a teprve kus za ním všichni srovnání v „lajně“. Což je ostatně vidět i z časů: druhý Darien zaostal za Petrem o větší čas, než o jaký on byl před pátým (!) Šabanovem.

Takže přece jenom oslava vítězství (při zpravodajství opět neopomněli zmínit Petrovo budišovské rodiště, před závodem se to nestihlo).

Zdroj: Top Athletics / Pavel Pruša

A pro ty, kdo nemají ČT4, rádio, internet ani nečtou noviny, ještě výsledky:

Halové mistrovství Evropy v atletice, Paříž 4. března 2011, běh na 60 m překážek:

Semifinále 3

1	Petr Svoboda	CZE	10.10.84	7.55	Q
2	Konstantin Shabanov	RUS	17.11.89	7.63	Q
3	Samuel Coco-Viloin	FRA	19.10.87	7.68	q
4	Jackson Quiñónez	ESP	12.6.80	7.70	SB
5	Emanuele Abate	ITA	8.7.85	7.74	
6	Tobias Furer	SUI	13.8.87	7.93	
7	Manuel Prazak	AUT	27.10.87	7.98	
	Adnan Malkić	BIH	8.6.88		DQ

(Semifinále 1 a 2:)

1	Dimitri Bascou	FRA	20.7.87	7.62	Q
1	Felipe Vivancos	ESP	16.6.80	7.56	PB Q

Finále:

1	Petr Svoboda	CZE	10.10.84	7.49	
2	Garfield Darien	FRA	22.12.87	7.56	=PB
3	Adrien Deghelt	BEL	10.5.85	7.57	PB
4	Felipe Vivancos	ESP	16.6.80	7.59	
5	Konstantin Shabanov	RUS	17.11.89	7.61	PB
6	Dimitri Bascou	FRA	20.7.87	7.64	
7	Yevgeniy Borisov	RUS	7.3.84	7.65	
8	Samuel Coco-Viloin	FRA	19.10.87	8.08	

Ladislav Dokulil

Kluk z Budišova, který má řidičák na traktor

(Reportáž hoódně po uzávěrce, zpravodaj vyjde o týden později, ale **stálo to za to.**)

Svoboda: “This is the best moment of my career but I hope better times are to come.”

Tato věta obletěla svět 4. března 2011. Toho dne opravdu přišel na halovém mistrovství Evropy v Paříži (zatím) největší okamžik kariéry Petra Svobody. A v očekávání ještě lepších časů jsme s Petrem zajedno.

Zatím jsme si hodně užili jeho úspěch ve finále na 60 m překážek, potvrzený i předtím v semifinále. O dva týdny později jsme jej i uvítali v Budišově. A protože svět obletěly i další věty o „jihočeské venkovské obci“ Budišov a jždách mistra Evropy na traktoru, čekal jej v kulturním sále ZŠ Budišov i ten traktor, třebaže trochu menší.

Uvítání starostou městyse Petrem Piňosem, předsedkyní mikroregionu Horácko Hanou Žákovou z Koněšína, zástupcem budišovského SPORTU – radním Zdeňkem Sedláčkem, zastupiteli městyse i občany (nejen) Budišova v sále bylo vše upřímné.

Petr a jeho manažer Pavel Pruša promítli ukázky ze závodů a vyprávěli o svých zážitcích. Došlo i na dotazy a odpovědi na ně, také autogramiáda byla.

Náš atlet dostal kromě již zmíněného traktoru i pamětní listinu s podpisy všech zastupitelů městyse a další dárky. Na oplátku nechal odvážně kolovat svou zlatou medaili, rozdál i svoje podpisy a po pózování pro fotografie se odebral do restaurace Sport, aby se naplnila jeho slova o oslavě vítězství s jeho přáteli, což již z naší strany zůstane bez komentáře. Stačí jen tolik, že tam již byl se svou (dnes již to můžeme prozradit) snoubenkou Jiřinou Ptáčnickovou a posadil se i za herní stůl pokeru.

Městyš Budišov

blahopřeje
mistru Evropy

Petru Šobodobi

a děkuje mu za vzornou reprezentaci
jeho rodné obce

Za občany městyse Budišova
jeho zastupitelé

18. 3. 2011

Petr Piňos, starosta

Ing. Ladislav Dokulil, místostarosta

Rudolf Matoušek, místostarosta

Ing. Milan Boček, radní

Zdeněk Sedláček, radní

Milan Doležal

Vladislava Karasová

David Kašpar

Hana Křimová

Miroslav Kubín

RNDr. Zdeněk Machát

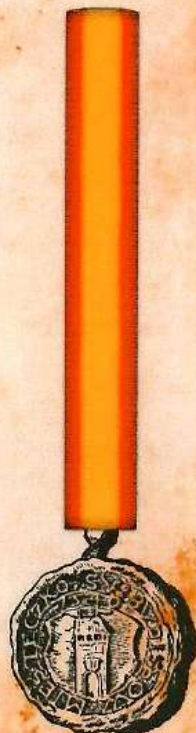
Ing. Jiří Man

Mgr. Zdeněk Smrček

Ing. Jana Švaříčková

Antonín Večeřa

[Handwritten signatures of the council members]

Traktor od městyse Budišov a zlatá medaile šampióna tvoří ilustraci dění v městyse v pátek 18. března 2011.

Všichni přejeme oslavenci další úspěchy, hlavně s ním budeme na přelomu srpna a září v korejském Daegu.

Petrovo líčení jeho zážitků po doběhu pařížského finále: „Teď to ve mně bouchlo. Skákal jsem tam hodně dlouho, to si pamatuju. To bylo první, co mě napadlo, prostě honem mávat něčím, kde je napsáno Česká republika a jediný, co jsem měl, byl ten dres... Pak mi hodili nějací fanoušci, co tam byli, českou vlajku, to byl dokonce ručník, který byl jakoby česká vlajka, to hodně kritizovali, ale aspoň něco... No, a to vyšlápnutí, to tady je krásně vidět, že tak metr mezi náma je a nedošlo vlastně k ohrožení toho závodníka, k viditelnému zpomalení. Dopadlo to dobře. I když teda jsem se to dozvěděl až v novinách, že jsem přešlápl v cílový rovince, a bylo to nakonec řešený tím, že Karel Pilný, český funkcionář, kterej pracuje jako pokladník v EAA, mi sám řekl, že rozhodčí se odmítli toudletou záležitostí vůbec zabývat, protože jasně znají pravidla a ti, co je neznali, pochybovali, a ti lidi u televize, nikdo z nich takový pravidla nezná, takže chápu, že byli trochu nervózní... Volali mi dokonce lidi – mám tu medaili, nemám tu medaili, tak jsem pak jim moh oznámit, že jí teda mám.“

A ještě rozhovor pro Budišovský zpravodaj

Nejdříve podobný dotazník, jaký měli v minulém čísle budišovští zastupitelé.

Povolání: Jsem občanský zaměstnanec ministerstva vnitra.

Rodinný stav: Zatím svobodný, bezdětný.

Absolvované školy: Zatím jen ZŠ v Budišově.

Funkce v zaměstnání: Sportovec. My jsme profesionální sportovci.

Členství v společenských organizacích: ČSTV, PSK Olymp Praha.

Zájmy: Relax u TV a DVD.

Umím komunikovat v jazyce: anglickém.

Rozumím jazyku: polskému a chorvatskému.

Poslouchám hudbu: Rhythm and blues, pop.

Oblíbení interpreti: Jiří Schelinger (mám všechny jeho desky), Pavel Bobek, Lil Wayne, Kayne West.

Oblíbené filmy a seriály: Muž v ohni, Těžká váha, Avatar, seriál Teorie velkého třesku.

Oblíbené časopisy: Atletika, Maxim, Playboy.

Konec dotazníku. A k dalším dotazům: Co nám zazpíváš na Atletovi?

Už nic.

Od zítřka již minulá Miss České republiky Jitka Válková z Námarmče zpívá, a ne špatně. Zazpíval by sis s ní?

Přes playback klidně.

Vědí ve světě, kde je Budišov? Četl jsem někde „rural southern Czech community“.

Ptají se mě, kde to je, tak vždycky říkám South Moravia.

Ale oni stejně napíšíou „jihočeská venkovská obec“. Ale zpět k atletice. Mistrovství světa bude v Koreji. Znáš nějakého korejského překážkáře? Já jsem na internetu našel Park Tae-Kyonga.

Toho neznám. Oni moc nejezdí. Kolik udělá?

13,48 (24. 11. 2010 v Guanzhou) Utečeš mu?

Určitě.

Když na internetu zadáme do vyhledávače Petr Svoboda, je tam hokejista, herec, syn skladatele, zámečnick, projektant atd. Ale teď již se tam nejvíce objevuješ Ty. Plánuješ své vlastní stránky? Určitě by se našel někdo, kdo by to udělal.

Nabízela se spousta lidí, ale mám profil na **www.topathletics.org**, nejvíc aktualizovaný portál, nebo na našich stránkách **www.svobodagroup.cz**, jiné neplánuji.

Byla kdysi taková pohádka: co takhle svatba, princí?

Teď už to můžeme zveřejnit – minulou neděli (13. března) jsme se (s tyčkářkou Jiřinou Ptáčnickovou – asi zbytečná pozn. red.) zasnoubili a svatbu plánujeme, já to chci nechat, až bude čas.

Víš, Co je to Olynth (ne Olymp Praha,)? Dělají Ti reklamu – Svoboda pro nosy.

Jo, to jsou Olynthky, to jsou ty spreje do nosu.

Takže znáš. Ale vážně, když už jsme u PSK Olympu Praha – PSK znamená Policejní sportovní klub? Tak jsem to našel na internetu.

Jsmo odbor sportu ministerstva vnitra. My jsme vedeni jako občanští zaměstnanci, zatímco policisté jsou státní zaměstnanci.

Tvůj trenér (Luděk Svoboda – neříkáme Ludvík, aby se to nepletlo s rodákem z Hroznatína) má podle Tebe obrovskou zásluhu na Tvém úspěchu. Nezdá se Ti, že je v mediích trochu opomíjen?

Určitě. Já dostávám mířené otázky, na které reaguji, a když by mělo dojít k nějakému vyjádření zásluh, je po rozhovoru.

Bohužel, Luděk Svoboda tady dnes s Tebou není, jinak bychom ho vyzpovídali. Také si myslíme, že má na Tvém úspěchu velkou zásluhu.

Tu největší.

Pokusíme se o něm napsat trochu víc v příštím čísle, teď je už i tak hodně po uzávěrcce. Dnes zatím o Ludku Svobodovi uvedeme jen základní údaje.

Ing. Ludvík Svoboda

Nar. 10. 4. 1955 v Benešově u Prahy, sprinter-překážkář v Týnci nad Sázavou, Vlašimi, Dukle a AC Sparta Praha. Trénoval atlety v pražských oddílech AC Sparta, USK, PSK Olymp, ASC Dukla. Od roku 2006 působí v oddílu OSMV PSK Olymp Praha (ano, to je ten Odbor sportu ministerstva vnitra, policejní sportovní klub Olymp).

Kromě Petra Svobody byli svěřenci Ludka Svobody mimo mnoha jiných i Robert Změlík, Tomáš Dvořák – a také František Ptáčník (otec a trenér Jiřiny Ptáčnickové). Spolupracoval i s atlety z Nigérie, Sierry Leone a Slovenska.

(Podle www.svobodagroup.cz a www.topathletics.org.)

Petr o svém trenérovi říká, že jej lituje, jak ten závod prožívá, že vždycky zestárne o dva roky. Kolik ze těch velkých závodů letos ještě bude?

Ladislav Dokulil

Snad o tu medaili nepřijdu...

Co takhle svatba, prince?

Volejbalové okénko

Další rok uplynul jako voda a my, volejbaloví nadšenci, jsme si ho opět užili, jak se patří.

Scházíme se už tolik let, že náš tým je naše druhá rodina a všichni se snažíme naše společné chvíle nezanedbávat. A i když už nemáme tolik úspěchů na turnajích, přesto se stále scházíme a hrajeme s radostí.

Celý rok byl pro nás ve znamení dobré nálady a společných zážitků. Volejbalové akce v parku, které končí společným posezením v restauraci Sport, se už staly takovou tradicí, že málokdo je vynechává a pokud se tak stane, je to jen velmi ojedinělé.

Volejbalový tým se nám rozrostl a účast je opravdu veliká. Už máme tři družstva, která na hřišti v parku nebo v tělocvičně ZŠ Budišov svádí kolikrát ligové výměny a opravdu je na co se dívat. Pravdou je, že ne vždy se daří, takže občas se z ligové výměny stane plácáná, ale tolik srandy jako s námi si jistě málokdo užije. A i když se na sebe občas zlobíme, protože nejsme spokojení s hrou, vše se vyřeší u dobrého piva, vína nebo kávy.

Letos jsme si udělali malou volejbalovou dovolenou a všichni jsme odjeli na víkend do České Kanady na lesní chalupu Filipov. Byl to nádherný víkend, kde si každý našel ten svůj odpočinek.

Hráli jsme volejbal, jezdili na kole, chodili na procházky, nebo si jen tak užívali posledního sluníčka.

Večerní posezení u grilovaného masa se spoustou dobrot bylo prostě úžasné a hlavně nezapomenutelné. Dámy měly svoje chvíle s kosmetikou a pánové zase fotbalové chvíle s dětmi.

Celkem tedy shrnuto, tento rok byl pro nás opět (jako každý rok) ten nejlepší a já všem volejbalistům a volejbalistkám přeji další úspěchy, hodně srandy a žádná zranění.

A jakou větu použít na závěr? Jen my máme doživotního kapitána, pana Pavla Kašpara!

Volejbalu zdar!

Romana Nováčková

Jarní rozlosování fotbalových soutěží

FC Budišov-Nárameč A

Kolo	Datum	Den	Utkání	Zač.	Odjezd
14.	27.3.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Rapotice	15:00	
15.	3.4.	neděle	Přibyslavice – FC Budišov-Nárameč A	15:30	
16.	10.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Bohdalov	15:30	
17.	16.4.	sobota	Hartvíkovice – FC Budišov –Nárameč A	16:00	

18.	24.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Křoví	16:00	
19.	1.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Vel. Meziříčí B	16:30	
20.	7.5.	sobota	Náměšť – FC Budišov-Nárameč A	16:30	
21.	15.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Kouty	16:30	
22.	22.5.	neděle	Časlavice – FC Budišov-Nárameč A	16:30	
23.	29.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Bedřichov	16:30	
24.	5.6.	neděle	Stonařov – FC Budišov-Nárameč A	15:00	
25.	12.6.	neděle	FC Budišov-Nárameč A – Rantířov	16:30	
26.	19.6.	neděle	Třešť – FC Budišov-Nárameč A	16:30	

FC Budišov-Nárameč dorost

Kolo	Datum	Den	Utkání	Zač.	Odjezd
14.	27.3.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Nedvědice	11:30	
15.	2.4.	sobota	Nová Ves – FC Budišov-Nárameč	13:00	11:00
16.	10.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Jemnicko	12:00	
17.	17.4.	neděle	Nové Syrovce – FC Budišov-Nárameč	13:00	11:15
18.	24.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Dolní Rožinka	12:30	
19.	1.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Želetava	13:00	
20.	7.5.	sobota	Mor. Budějovice – FC Budišov-Nárameč	14:00	12:30
21.	15.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Telč	13:00	
22.	21.5.	sobota	Třebelovice – FC Budišov-Nárameč	16:30	14:30
23.	29.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Velká Bíteš	13:00	
24.	4.6.	sobota	Hrotovice – FC Budišov – Nárameč	16:30	15:00
25.	12.6.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Jaroměřice	13:00	
26.	19.6.	neděle	Okříšky – FC Budišov-Nárameč	10:15	8:45

FC Budišov-Nárameč B

Kolo	Datum	Den	Utkání	Zač.	Odjezd
14.	26.3.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Březník	15:00	
15.	7.4.	sobota	Radkovice – FC Budišov-Nárameč	15:30	
16.	15.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Třebenice	15:30	
17.	17.4.	neděle	Smrk – FC Budišov-Nárameč	16:00	
18.	23.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Lipník	16:00	
19.	30.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Trnava B	16:30	
20.	8.5.	neděle	Rouchovany – FC Budišov-Nárameč	16:30	
21.	14.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Rapotice	16:30	
22.	22.5.	neděle	Přibyslavice – FC Budišov-Nárameč	16:30	
23.	28.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Hartvíkovice	16:30	
24.	4.6.	sobota	Koněšín – FC Budišov-Nárameč	16:30	
25.	11.6.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Jaroměřice B	16:30	
26.	19.6.	neděle	Výčepy – FC Budišov-Nárameč	16:30	

FC Budišov-Nárameč žáci – hřiště Nárameč

Kolo	Datum	Den	Utkání	Zač.	Odjezd
14.	26.3.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Třebelovice	12:00	
15.	3.4.	neděle	Časlavce – FC Budišov-Nárameč	11:00	
16.	9.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Třebenice	12:30	
17.	17.4.	neděle	Nové Syrovce – FC Budišov-Nárameč	10:00	
18.	23.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Svatoslav	13:00	
19.	30.4.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Želetava	13:30	
20.	7.5.	sobota	Jakubov – FC Budišov-Nárameč	16:30	
21.	14.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Pyšel	13:30	
22.			VOLNO		
23.	28.5.	sobota	FC Budišov-Nárameč – Vladislav	13:30	
24.			Studenec – FC Budišov-Nárameč		
25.	11.6.	sobota	FC Budišov-Nárameč – FŠ Třebíč	13:30	
26.	19.6.	neděle	Výčapy – FC Budišov-Nárameč	14:30	

FC Budišov-Nárameč – II. třída ml. žáci (7 + 1)

Kolo	Datum	Den	Utkání	Zač.	Odjezd
11.	17.4.	neděle	Rudíkov – FC Budišov-Nárameč	13:30	
12.	24.4.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Dukovany	9:30	
13.	1.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Myslibožice	9:30	
14.	8.5.	neděle	Předín – FC Budišov-Nárameč	9:00	
15.	15.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Rapotice	9:30	
16.	22.5.	neděle	Lipník – FC Budišov-Nárameč	10:00	
17.	29.5.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Mohelno	9:30	
18.	5.6.	neděle	Domamil – FC Budišov-Nárameč	14:30	
10.	12.6.	neděle	FC Budišov-Nárameč – Šebkovice	9:30	

FC Budišov-Nárameč – soutěž přípravek 4 + 1 – starší

Kolo	Datum	Den	Utkání	Zač.	Odjezd
12.	20.4.	středa	FC Budišov-Nárameč – SK FŠ Třebíč	16:00	
13.	15.4.	pátek	Výčapy – FC Budišov-Nárameč	16:00	
14.	22.4.	Pátek	FC Budišov-Nárameč – Mor. Budějovice	16:00	
			NÁSTAVBA 1–4, 5–8		

POČASÍ**Měsíční úhrn srážek**

prosinec	52,0 mm
leden 2011	22,4 mm
únor 2011	8,5 mm

JÍZDNÍ ŘÁD

Platí od 12. 12. 2010 do 10. 12. 2011

Křižanov – Studenec

Velké Meziříčí odjezd	Budišov odjezd	Studenec příjezd	přípoj		do Třebíče	
			do Brna odjezd	příjezd	odjezd	příjezd
5.18 x	4.15 p 5.46	4.26 p 5.57 x	4.29 6.00 x	5.37 7.10	4.46 6.00 x	5.03 6.17
8.14 x,s	8.42	8.53	8.58 x,s	10,12	8.58	9.15
10.15 s,n	10.42 s,n	10.53	10.58	12.12	10.58	11.15
12.13 x,n	12.41 x,n	12.52	12.58	14.15	12.58	13.15
14.20	14.47	14.58	15.01	16.15	15.01	15.18
16.05	16.39	16.50	16.58	18.15	16.58	17.15
19.30 x	19.52 x	20.03	21.04	22.10	20.16 x,n	20.32

Studenec – Křižanov

z Brna odjezd příjezd		z Třebíče odjezd příjezd		Studenec odjezd	Budišov odjezd	Velké Meziříčí příjezd
7.39	8.55	6.20 x	6,35	6.55 x,s	7.10	7.34 x,s
9.39	10.55	8,39 x,s	8.57	9.01 x,s	9,15	9,41 x,s
11.39	12.55	10.39	10.57	11.01 s,n	11.15	11.38 s,n
13.39	14.55	12.39	12.57	13.00 x,n	13.13	13.36 x,n
15.39	16.55	14.42	15.00	15.06	15.20	15.55
18.39	19.57	16.39	16.57	17.05	17.20	17,51
		19.39 x	19.55	20.08 x	20,21	20.45

Vysvětlivky:

x – jede v pracovní dny

x, s – jede v pracovní dny, sobotu a 24. 12., 5. 7., 28. 9. 28. 10.

x, n – jede v pracovní dny a neděli a státem uznané svátky, nejede 24., 25., 31. 12., 1. 1., 24. 4., 5. 7., 28. 10.

s, n – jede jen v sobotu a neděli a státem uznané svátky

p – jede jen v pondělí a 26. 4., 7. 7., nejede 27. 12., 25. 4., 4. 7.

časy bez značky – jede v pracovní dny, sobotu a neděli

Děkujeme Josefu Vlčkovi, který jízdní řád do redakce zaslal.

DOŠLO POŠTOU

Nikdy neříkej nikdy aneb Jak jsem se odreagovala

V prosinci jsem poslala do redakce Budišovského zpravodaje článek *Začala jsem mandelinkou a skončila u Vánoc aneb Zase si můžu pár poznámek škrtnout*. Psala jsem v něm také, jak „básník“ oslovil mandelinku *Maršalinko Trumanova* a uvedla jsem: *Americký prezident Truman maršálem nebyl. Že by autor nepřímou zmiňoval jiného „třídního nepřítele“ jugoslávského prezidenta maršála Tita? To už se asi nedozvíme.* Jaké bylo moje překvapení, když mi byla takřka vzápětí doručena poznámka redakce: *Spíše půjde o narážku na G. C. Marshalla (na přelomu 40. a 50. let americký ministr zahraničí, později obrany, autor ekonomického plánu na obnovení evropského hospodářství zničeného 2. světovou válkou, r. 1953 oceněn Nobelovou cenou za mír).* J. H.

Přijala jsem ji se smíšenými pocity. Redakci (a hlavně J. H.) musím poděkovat (což tímto činím) za možné vysvětlení „maršalinky“, které je daleko pravděpodobnější než moje úvaha. Mrzí mě však, že to nenapadlo mě. Vždyť jsem v mládí o tzv. Marshallově plánu slyšela. No, co se dá dělat, paměť už mně vynechává... nebudu na to myslet... zažila jsem už pochopitelně hodně opravdových trapasů a tady přece o nic nejde...

Nevím proč, ale mrzet mě to nepřestalo. Musím se nějak odreagovat. Pouštím televizi, začínají *Události*. Právě zabírají hlasatele. Je to Jolana Voldánová a Josef Maršál! To snad není pravda, já se té maršalinky snad nezbavím! Pak jsem si ale uvědomila, že taková náhoda je vlastně k smíchu nebo aspoň k pousmání a hned mně bylo líp. Takže ty *Události* přece jen pomohly. „Odreagovala“ jsem se.

M. Holasová

OPRAVA

V minulém čísle zpravodaje jsme omylem uvedli, že radní městyse Zdeněk Sedláček má 2 děti. Došlo ke zkreslení jím dodaného podkladu. Podle jeho údajů pro zpravodaj má dítě pouze jedno. A tak to skutečně je. Omlouváme se radnímu i čtenářům tištěného zpravodaje. Na tom internetovém již k opravě došlo.

Ladislav Dokulil

Městys Budišov má v úmyslu sdělovat občanům informace úřadu městyse prostřednictvím zpráv SMS do mobilního telefonu nebo elektronickou poštou.

K této službě se mohou občané městyse přihlásit na Úřadě městyse Budišov.

Podle zájmu se bude tato služba realizovat.

Žádáme zájemce o službu zaslání zpráv městyse, aby se přihlásili

Úřad městyse Budišov

OBSAH

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	1
Usnesení č. 2 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 15. 12. 2010	1
Usnesení č. 3 z jednání zastupitelstva městyse Budišov ze dne 22. 2. 2011	2
ZPRÁVY	3
Zimní výstava v Budišově	3
Herodes v Budišově 2. ledna 2011	5
Jedenáctá Tříkrálová sbírka	5
1. obecní ples v Budišově	7
Z HISTORIE	10
Okresní úřad Třebíč, i. č. 65B, živnostenský rejstřík, Budíkovice-Mihoukvice	10
Naše vzpomínky	13
<i>František Honz</i>	13
<i>Jan Kratochvíl</i>	16
Amálie Muchová, roz. Malá...	18
...a její syn Alfons Mucha	20
<i>Nutnosti</i>	20
Z historie budišovské školy VIII	21
Z KULTURY	24
Pěvecký koncert „Zpíváme společně“	24
Horácké lidové tradice udržují a rozvíjejí i v Budišově u Třebíče	25
Vyznání učitelky Vladimíry Staré	25
Neobvyklé setkání	29
Jak šly rocky v Budišově	30
Za Jakubem Demlem přišel biskup,	33
Jiřice mají unikát: Galerii Bedřišky Znojenské	34
Hrádecký pan farář, biskup a probošt odešel na věčnost	36
Špalíček ze Staré Říše	40
Růže z Argentiny	43
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	46
Vážení přátelé, občané Budišovska,	46
Co se děje ve školce?	47
Budišovská kuchařka	49
O trpělivosti	49
Jak Jan Žižka dobýval Náraveč	50
Měl ve středověku Hodov své pohřebiště?	51
Křížový kámen – byl, už ale není	52
Jazykový vokýnko	54
1. <i>argot</i>	54
2. <i>světská hantýrka</i>	55
3. <i>teenager-slang</i>	55
4. <i>slang drogový</i>	56
Pozoruhodná kniha	57

ZE SVĚTA	58
Ze zápisníku	58
<i>Po stopách československých letců v Anglii</i>	58
<i>Nultý poledník</i>	59
<i>Jára Cimrman spatřen</i>	60
Z PŘÍRODY	61
Zahradníkové okénko	61
Další strom padl	62
V Budišově odpad třídíme	63
SPORT	64
European champion from BudiSHOW	64
Kluk z Budišova, který má řidičák na traktor	67
<i>A ještě rozhovor pro Budišovský zpravodaj</i>	70
<i>Ing. Ludvík Svoboda</i>	71
Volejbalové okénko	73
Jarní rozlosování fotbalových soutěží	74
POČASÍ	76
JÍZDNÍ ŘÁD	77
DOŠLO POŠTOU	78
Nikdy neříkej nikdy aneb Jak jsem se odreagovala	78
OPRAVA	78